

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XIII. NÚMERO 298

1er DE SETEMBRE DE 1994

PREU: 200 PTS

ENQUESTA

Disset emissores de ràdio per als forasters i una per als anglesos; cinc diaris per als forasters i un per als anglesos. Per als mallorquins, res. És just, això? Que ens estimen gaire, aquests que comanden? Que no hauríem de votar partits mallorquins que ens defensin i defensin les nostres coses?

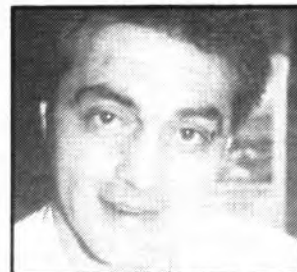
Margalida Orpí (Records de Mallorca). Mal fet! Aquests del PP i del PSOE no estimen als mallorquins. Hem de votar partits nacionals mallorquins. És igual si són d'esquerra o de dretes, mallorquins!

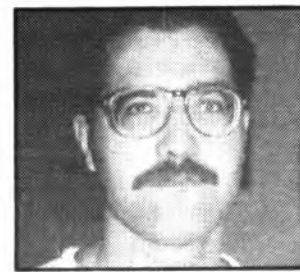
Margalida Mesquida (esports Juma). Ja ens hi han acostumat, però no està bé. Aquests que comanden són espanyols i defensen lo seu. Hem de votar partits mallorquins que defensen allò que és nostre.

Maria Sales - Joan Bernat (Nereida). Mal fet. Aquests del PP i del PSOE que comanden no ens estimen gens. Hem de votar UM que defensa les nostres coses.

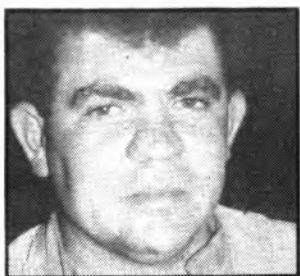
Joan Brunet (Hotel Jumar). No és just! Aquests del PP i del PSOE no ens estimen. Hem de votar partits nacionals mallorquins que miren per nosaltres.

Rafel Pérez (distribucions Ginard). Molt malament. Aquests que comanden no estimen als mallorquins. Hem de votar partits nacionals mallorquins que defensen Mallorca.

Maria Peset (flaquera). Aquests del PP i del PSOE no estimen els mallorquins. Hem de votar PSM o UM, que ens defensen.

Guillem Canet (mecànic). Aquests del PP i del PSOE són espanyols i no estimen els mallorquins. Hem de votar el PSM o UM, que són dels nostres.

Germans Servera (flaquers). No és just! El president Canyelles no és just! Hem de votar partits mallorquins. A nosaltres ens agraden el Verds.

Antònia Morei (can Cantó). No és just! Aquests que comanden no miren per nosaltres. Hem de votar el PSM que defensa als mallorquins.

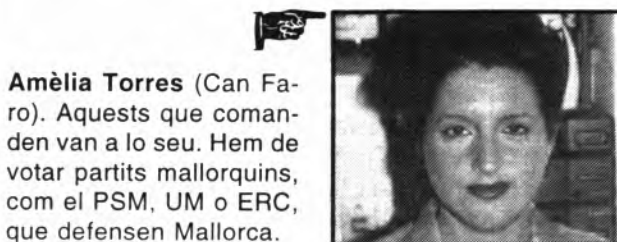
Catalina Mestre (ca na Molona). Mal fet! Aquests que comanden només ens tene en compte a l'hora de pagar. Hem de votar PSM, ERC o UM. Aquests partits ens defensaran.

Francesca Gili (botiguer). No hi ha dret a això! Jo mai he votat aquests que comanden. Jo vot partits mallorquins que defensen les nostres coses.

Antoni Servera (barman). Injust de tot. Hem de votar UM. El PP i el PSOE no ens estimen.

Amèlia Torres (Can Farro). Aquests que comanden van a lo seu. Hem de votar partits mallorquins, com el PSM, UM o ERC, que defensen Mallorca.

Catalina Mestre (s'Estel). No és just. No gens ens estimen aquests que comanden. Hem de votar partits d'esquerra com el PSM o ERC que defensen Mallorca.

Un exemplar d'aquest periòdic serà regalat a totes les famílies del terme d'Artà i Capdepera. Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada 15 dies.

Xafarderies

• Els **restauradors de s'Arenal** i comarca feren una roda de premsa la setmana passada. Es queixen perquè quasi tots els cafès i bars fan menús i tot allò que demani el client, mentre que els restaurants, que paguen la llicència fiscal i tots els arbitris, són els únics que sofreixen les inspeccions de la Conselleria. Els inspectors haurien d'inspeccionar arreu i trobarien moltes irregularitats i manca de neteja a les instal·lacions d'aquests llocs clandestins de venda de menjars. També es queixaren els restauradors arenalers de la manca de llum, del mal estat de les voravies i de la mala planificació del trànsit, cosa que fa que el caos regni a s'Arenal de Mallorca.

• El **Bar Xocolate** del carrer Elionor Cervera de Cala Rajada congrega cada vespre i durant tota la nit un milenar de clients. Just davant del bar hi ha un bloc de pisos ben gran i els seus habitants no poden dormir en tota la nit. Dia 17 d'agost el batle de Capdepera va rebre una comissió dels afectats pel renou, però no aclariren res. Aquest bar és d'un mallorquí de nom Xisco, un «enxufat de l'ajuntament», diuen els veïns, que està associat amb un alemany. Com que hi ha molts de doblers per enmig, fan allò que volen. No cal dir que els veïns estan empenyadíssims sense poder dormir de tota la nit i asseguruen que si el batle no posa remei al renou, posaran el cas en mans de la justícia.

• Al **Port de Manacor** també hi ha desastres. Un amable comunicant ens ha telefonat i ens ha dit que al carrer Gual hi ha una casa que té l'excussat espanyat i fan les feines per un forat que dona al carrer. Els veïns estan ben empipats amb tanta merda i pixat que surt per aquests forats.

• Els dies tres i quatre de setembre tindran lloc la **Tretzena Festa Folklorica Cultural Mallorquina** i la **Segona Festa de sa Cançó**, que organitza Sa Revetla de Sant Antoni. Pareix que fa dos dies i ja fa tretze anys que aquests revetllers organitzen aquestes festes de balls i cançons mallorquins. Els qui vulguin més informació d'aquesta festa poden telefonar al 427012.

• **L'ESTEL de Mallorca també estarà de festa** amb motiu de l'Onze de Setembre. Dia 10 de setembre ens reunirem els col·laboradors, amics i anunciants més fidels a un restaurant de s'Arenal en sopar de companyonia. Començarem dia 10 i acabarem dia 11 de setembre. Hem de preparar el número 300 de la nostra publicació i hem de prendre part en la Diada Nacional de Catalunya. Els qui trobin que hi han de venir poden telefonar al 265005.

• També podem celebrar la tranquil·litat i convivència d'aquest estiu a s'Arenal de Mallorca. L'altre any, en pocs mesos hi hagué cinc morts en accidents de trànsit al casc urbà de s'Arenal, també hi va haver morts per ganivetades. Enguany, amb la reforma circulatòria dels ajuntament de Ciutat i de Llucmajor i l'estimera que s'ha escampat per la nostra comarca, no hem hagut de lamentar cap desgràcia. Alabat dia Déu.

• Hem visitat **Cala Mesquida**, una cala de Capdepera que altre temps era un càmping. Ara hi podem trobar botigues, restaurants i hotels. Un lloc ideal per estiuar els matrimonis amb infants: com que el lloc és petit, els pots amollar i no corren cap perill. **Font de sa Cala** és un altre poble del terme de Capdepera. Un carrer comercial, hotels i restaurants amb dues fonts d'aigua dolça que surten dins la mar i fan el nom al lloc, la meitat del qual és del senyor Antoni Moll, propietari dels terrenys altre temps desolats i ara plens de vida.

• I què me'n direu de **Canyamel**? Un poble gran dividit en dos nuclis, el de la muntanya amb centenars de xalets i el de la platja amb un parell de dotzenes d'hotels, molts de restaurants i botigues i, incomprensiblement, cap banc. Centenars d'ànimes naden dins el riu i esperen el menjar que els puguin dur els turistes i els residents. Abans n'hi havia poques, ens comentava un restaurador del carrer de les Coves, però com que no empen anticonceptius de cada dia n'hi ha més.

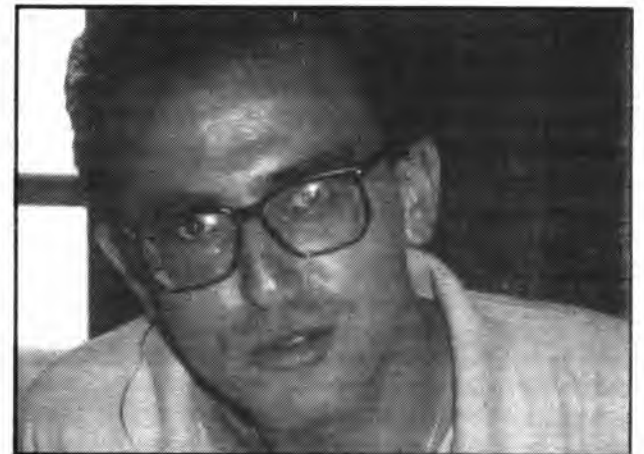
• Els qui varem tenir la sort de rebre el regal d'una o més alfabegueres per part del PSM durant la campanya de les eleccions europees passades, ens adonam de la utilitat d'aquesta planta. Aquests ramellers fan molt bona olor, la qual cosa sempre és d'agrair, però la millor qualitat de l'alfabeguera és que fa fugir els mosquits, aquests insectes xucladors de sang i transmissors d'una malaltia tan dolenta com és ara la *lesmianosi*, mortal per als cans i molt perillosa per als infants. Des que tenim alfabegueres, els mosquits, ben nombrosos abans, han desaparegut com l'ànima de Robert i han deixat d'empenyar. Us diré el secret de les alfabegueres, que com és natural no fa falta que sien del PSM: devers el mes d'abril, se posen llavors dins un cossioli i vengui a regar, una o dues vegades cada dia, amb aigua que no sia salada, el cossioli ha d'estar a un lloc on toqui el sol, naixeran les plàntules, que aniran creixent i creixent fins a finals d'agost que trauran flors i més tard llavors, aquestes llavors s'han de guardar per sembrar l'any que ve i seguir el cicle.

Llavors podreu cantar la cançó: Madò Bet, s'alfabeguera / que teniu en es portal / haureu mester sa destrat / per tallar-li sa ramera, / ella duu més esponera / que qualsevol olivera / des terme de sant Marçal.

• Els **restauradors de s'Arenal** van alçurats per la negligència dels inspectors de sanitat envers els bars, cafès i xibius que serveixen menjars sense permís. Els inspectors sanitaris només inspeccionen els restaurants legals que paguen la llicència fiscal com a restaurants, però no inspeccionen els il·legals perquè no són a la llista.

• Un altre **restaurador arenaler**, veí del Club Nàutic, es queixava l'altre diàss del poc calat del port de s'Arenal. "Aquí, deia el restaurador, permor de la poca fondària, només hi poden venir barquets petits, mentre els iots dels milionaris se'n van devers Ciutat, el terme de Calvià i el d'Andratx. La nova directiva del Club Nàutic, hauria de prendre nota i dragar el port ben fondo en bé del club i de tot el poble."

*El passat dia 20 d'agost va tenir lloc la presentació dels equips de la U.D. s'Arenal, just abans d'iniciar-se el XXIV Trofeu Ciutat de Llucmajor que disputaren s'Arenal i Re-creatiu la Vistòria, partit finalitzat amb la victòria del visitant per zero a u. Hi va haver parlaments del president Vicente López Menchero i també del director de l'Aquacity, Bartomeu Sbert, nou patrocinador del club. La plantilla de Tercera Divisió, els entrenadors de la qual són els mateixos Ogazon - Socios de l'any passat, està integrada pels jugadors de la passada temporada: Ruíz, Pérez, Luque, Domínguez, Mansilla, Almansa, Oscar, Isidro, A. Ruíz, Vela, López, Díaz, Sanxo, Roca i Gual. Procedents de l'equip juvenil, Izquierdo, Calvo, Aceitón i Ríos. Cares noves com David Soriano de Gènova, Vicenç Frau del Ferriolenc, Sansó del Soletat i Toni Martínez del Sant Francesc. La nova junta directiva està encapçalada per Vicente López Menchero, vice-presidents, Pere Canals, Josep Oliver i Francesc Ferrer, la secretària és na Sebastiana Nicolau, la tresorera és na Maria Izquierdo i els vocals són en Josep Gual, Enric Ogazón, Miquel Ordines i Gabriel Barredo.

Juli Vivern, primer administrador de la parròquia de Badia.

*Més notícies de la comarca de s'Arenal: Ha estat creada una nova parròquia a aquesta comarca, la parròquia de Badia dedicada a la Assumpció de la Mare de Deu, es a dir, a la Mare de Deu d'Agost, aquesta parròquia abarca també les urbanitzacions de Tolleric i la de Maioris, la seu de la qual és una petita capella ubicada devora el complex esportiu de Badia. L'administrador de la nova parròquia és l'antic monjo de Montserrat Juli Vivern.

*A son Ferriol hi haurà sopar a la fresca, al costat de la plaça de l'església a benefici de la gent de Ruanda organitzat per la parròquia, la Associació de Veïns i l'Associació de Mestresses de Casa. El lema d'aquest aconseguint és: «Pel preu d'un menú (600 ptes), ajuda a Ruanda». Això serà dia 17 de setembre que cau en dissabte.

**Saló
Maria
José
Perruqueria
de senyores**
Carrer Cala Agulla, 5
Tlf. 56 49 05
Cala Ratjada

L'ESTEL de Mallorca. El diari dels mallorquins. Editor i director: Mateu Joan i Florit. Redactor en cap: Jaume Sastre i Font. Col·laboradors: Mateu Sastre i Joan, Joan Estades de Montcaire i Bisbal, Climent Garau i Salvà, Tomeu Martí i Florit, Miquel López i Crespi, Miquel Julià i Prohens, Joan Quetgles, Jordi Caldentei, Jaume Tallaferro, Bartomeu Mestre, Encarna Parreño. Depòsit Legal: PM-473-80. Impressió: Hora Nova S.A. Publicitat i subscripcions: Camí de les Pedreres, 30. Apartat de Correus 124. 07600 s'Arenal. Telèfons 265005-269941. Fax 753518.

Fins un 25% de descompte amb la presentació d'aquest anunci
ÒPTICA SBERT
SANT MIQUEL, 83 (Cantonada Avingudes)
Graduam i adaptam lentilles
Per la compra d'unes lentilles li regalarem un altre parell d'iguals.
Ulleres de sol i graduades
Tlf.: 72 14 25

L'esperit republicà

En aquest Onze de Setembre...

Joan Quetgles Professor de Filosofia d'IB

Ens convé imitar el model flamenc. A Barcelona i a Girona és manté l'aspecte reivindicatiu independentista de la Diada Nacional de Catalunya, encara que en un nivell inferior a les d'uns anys enrere. A Mallorca no es va més enllà d'uns sopars polítics (al 1987, vàrem organitzar una acte públic per a la diada a la plaça del Tub, acte que va ésser reprimit pel Govern del Psoe. Sobre un centenar de persones, no arribava, es varen fer tretze detencions!). Ells, el governador el primer, sabien perfectament que l'acte era pacífic. Ells no tenien por de nosaltres, i, així i tot, muntaren un gran dispositiu policial. Ells no acceptaven que a Mallorca se celebràs l'Onze de Setembre. Ells varen aconseguir els seus objectius: a Mallorca, no s'ha tornat a fer cap diada reivindicativa de l'Onze de Setembre a la manera que es va fer a l'any 1987). Per altre costat, són molts els mallorquins que cada any van a Barcelona a participar als actes de l'Onze de Setembre. És a dir, que d'una o altra manera, modestament, malgrat tot, a Mallorca, Menorca i Eivissa se celebra la diada nacional. Però el que motiva aquest article no és fer una crida per a la celebració de l'Onze de Setembre. És molt probable que l'any que ve o l'altre, qualche organització faci la convocatòria per tal de treure la Diada al carrer.

Va errat qui pensa que l'independentisme català és més feble que a l'any 1987. El que passa és que s'ha donat un gran canvi d'estratègia. El nacionalisme català segueix una via de difusió silenciosa, com si estàs en una fase d'acumulació de forces. Per mitjà de centenars, per no dir milers, d'organitzacions socials de tot tipus. És com si la Nació anàs fent provatures en nous possibles camps d'actuació. Al llarg de molts d'articles, hem pogut veure de quina manera havia canviat l'estructura econòmica i social de Catalunya. Ara, ens convé comprovar quines són les perspectives a l'àmbit de la sobre-estructura. Hom podria parlar d'una modesta Revolució Cultural Catalana, revolució que servirà de tema per a uns quants articles, que seguiran a aquest.

En aquest Onze de Setembre, posat que encara no tenim manifestació pública de la nostra pertinença a la nació catalana, pos a la consideració dels lectors un seguit de propostes que va orientades a accelerar el procés de presa de consciència nacional i, sobretot, a fer una crida als nacionals catalans perquè se n'adonin de la necessitat de fer unes passes més en el camí de la recuperació i de la Independència. Aquesta seria una de les celebracions en aquest Onze de Setembre. Heus aquí, alegrement, un seguit d'aquestes consideracions i propostes:

1a.- Malgrat els molts nombrosos dispositius del Poder per fraccionar i escanyar la llengua catalana, ha continuat l'ascens de la Nació. Han fracassat absolutament els intents per trencar la unitat de la llengua. Basta veure que els professors de llengua "valenciana" són tots "catalanistes", quasi sense excepcions.

2a.- S'erra qui pensa s'ha de fer força contra la coacció lingüística de la Guàrdia Civil o de funcionaris espanyolistes. La proposta seria aquesta: si la resposta té coneixement públic, llavors sí; sinó, no. A nosaltres no ens ha d'interessar que els guàrdies civils s'ex-

pressin correctament en català; allò que hem demanar és que se'n vagin. I no només per qüestions lingüístiques. L'oligarquia treu un guàrdia civil de sota un terròs, i va i li diu que és una "autoritat" i que nosaltres som "súbdits" sotmesos a aquest poder. No, amics, amb aquestes "autoritats" no interessa menar cap batalla cultural. Hem de cercar les situacions d'avantatge per trencar el monolingüisme hispànic.

3a.- Hem de començar a prendre mesures pràctiques contra el xovinisme hispànic. En primer lloc, ha de quedar clar que l'espanyol no és una bona eina per a la comunicació internacional. La producció tecnològica i científica en llengua espanyola és ridícula; amb aquests nivells tan minsos no té opcions per ésser una llengua de comunicació. Allò que ens convé és un major domini de la llengua anglesa. És de notar el notable avanç que han fet els joves de les classes populars catalanes. Així com es fan moltes iniciatives en ordre a accedir a molts de mitjans de comunicació en idioma anglès.

4a.- Hem de seguir el model flamenc. Els flamencs són a una etapa política més avançada que la nostra. La Bèlgica ja és molt acostada al model federal. A Flandes el neerlandès —o holandès— és llengua oficial juntament amb el francès. Fan l'escola en neerlandès, i el francès va com a segona llengua. I a Valònia, a l'inrevés. A Flandes el neerlandès és llengua oficial, deia; però oficial a la manera europea; és a dir, realment oficial; això vol dir que és d'ús obligat per als funcionaris. Que quedi clar: un funcionari a Flandes —tant té si és francòfon— ha de tenir un domini correcte del neerlandès, però, a més a més, *l'idioma d'ús públic serà el neerlandès, exclusivament*. Per reblar el clau, una persona elegida per a un càrrec públic a Flandes no podrà ocupar aquest càrrec si no sap parlar neerlandès.

5a.- Hi ha molts de nacionalistes que creuen que tot depèn dels diversos parlaments catalans i, en darrer terme, de l'espanyol. S'erren. A Gante, si parlau a la gent en francès —la segona llengua de l'escola— és molt probable que us contestin en anglès. Els flamencs han rebutjat el francès com a llengua de comunicació internacional fent una aposta decisiva per l'idioma anglès. I això no figura a cap llei parlamentària. Ja n'hi ha prou de "catalanistes" endarrerits que encara fan espanyolisme passiu. Vegeu aquests pobrets de l'Avui que continuen espanyolitzant els títols de les pel·lícules de cinema. Convé despertar un poc més i seguir el model flamenc. Sembla que el panorama europeu i mundial veurà bé que ens allunyem un poc de l'espanyol i del francès. A hores d'ara, queda ridícul que un independentista català faci ús de l'espanyol per anar per Europa. És ridícul. Cal apostar fort per l'idioma anglès, urgentment.

6a.- Per Europa hi van més turistes catalans que espanyols. A veure si aconseguim que als centres turístics aprenguin a saludar-nos amb un "bon dia" en comptes del "buenos dias".

7a.- És com a de beneïts que un basc i un català hagin de mantenir la conversa en espanyol. Convé espavilar i moure's, sobretot allà on no hi té res a fer la Guàrdia Civil.

Editorial

Ofensiva antiautonomista del PP

Les restes de l'imperi espanyol s'estan esbucant a passes de gegant. El Milosevic espanyol, José Mª Aznar, l'altre dia de pagès va fer unes explosives declaracions a un poblet de mala mort de Segovia, Quintanilla de Onésimo, en les quals reclamava un estat espanyol centralitzat i fort per anar contra la insolidaritat i el vicimisme d'algunes autonomies. No us són familiars aquestes paraules i aquests arguments? L'ofensiva imperialista del neo-nazi espanyol, José Mª Aznar, va fora corda i des del nacionalisme basc i català han estat qualificades de pre-constitucionals, de franquistes i de catapultadores de l'independentisme. A la vista dels fets, les coses s'estan clarificant com mai i convé anoiar per a la postaritat que fins avui, mallorquins de dretes com Gabriel Cañellas, Alexandre Forcades, Joan Verger, Jaume Mates, Miquel Segura, Gaspar Oliver, Francesc Albertí (Ex-president de la CAEB), Bartomeu Vidal (Ex-conseller de Cultura), Bartomeu Rotger, Pedro J. Morey, Sebastià Roig,... tots ells, en comptes de prendre partit per la defensa dels interessos de Balears, han agafat el camí ignominiós de la traïció i actuen com a quintacolumnistes de Madrid i de l'espanyolisme més tronat, criminal, racista, xenòfob, feixista i putrefacte. Que consti en acta!

Aquest periòdic està realitzat amb equips d'informàtica

Canon

Carrer de Jesús 34 baixos

Tlf.: 20 73 62 (5 línees)

Fax 20 40 29

07003 Ciutat de Mallorca

ÉS MOLT SENZILL!

Telefonau al 26 50 05 i vos enviarem L'ESTEL cada 15 dies

Elèctrica

Ceballos

Instal·lacions elèctriques i sanitàries

Carre Lleó XIII, 55 - B. Tlf. 42 88 47.

Mòvil 908638371. 07198 Son Ferriol

EMPRESARIS!

Si us anunciau a L'ESTEL la vostra empresa guanyarà doblers!

Intel·lectuals i lluita antifranquista

Miquel Lòpez i Crespi

L'aportació dels escriptors a la lluita antifranquista fou minsa, esquifida i ben misèrrima. I si en el combat general per la democràcia i la llibertat llur aportació fou escassa... ¿què en direm, de la militància dels nostres autors dins les fileres del socialisme o del comunisme? Tot plegat feia feredat.

A vegades, anant a una reunió clandestina, solia topar-me amb alguns dels fantasmes del passat. Guillem Colom, assegut a una cadira del bar Modern, mirant al carrer, talment una estàtua de marbre. Al Círculo Mallorquí, en Llorenç Villalonga, recolzat en un sofà, fullejava diaris en la penombra. Coneixíem "Mort de Dama", "Bearn", els "Desbarats" (aquesta darrera obra prologada per Jaume Vidal Alcover, l'edità "Daedalus"). Els escriptors del passat ens semblaven distants, massa allunyats de les esperances i dèries revolucionàries que ens dominaven. No ens hi aturàrem mai a encetar una conversa, a demanar-los quelcom. Per a nosaltres, l'intel·lectual del tipus Miquel Gayà o Guillem Colom eren autèntiques mòries que no havien fet res per escurçar el període d'opressió del nostre poble.

Escriptors que militessin estrictament dins del camp del comunisme, només vaig conèixer n'Antoni Serra (que va ser del PSUC-PCE i del PSAN); n'Antoni M. Thomàs (que en una conjuntura determinada fou el responsable del PCE a les Illes). També hi era jo mateix, que, com ja he dit, militava a l'OEC (Organització d'Esquerra Comunista). En Jaume Pomar, malgrat que en unes radicals declaracions publicades a un llibre d'Oriol Pi de Cabanyes i Guillem-Jordi Graells ("La generació literària dels 70"), es definia com a "marxista-leninista, pensament Rosa Luxemburg", el cert és que, llevat uns certs contactes amb el carrillisme, mai no milità tampoc activament dins cap grup comunista. Supos que era massa viu per a anar a "perdre el temps" amb les servituds d'un treball organitzat, sotmès a una disciplina col·lectiva. A vegades, a casa dels seus pares, o a casa meua, ens trobàvem i petàvem la xerrada cultural i antifranquista. Però mai cap dels partits que li passava les publicacions no aconseguí fer-li fer feina dins una estructura leninista d'organització.

Dins el camp d'afinitat amb el socialisme (un socialisme ben allunyat del PSOE actual, evidentment!) podíem situar en Josep M. Llompart, disposat sempre a ajudar qualsevol organització que li anàs a demanar cartes, manifestos, signatures, presència a un acte reivindicatiu. En Josep M. Llompart fou impulsor - juntament amb en Toni Serra i en Palau i Camps - de la provatura d'organitzar la secció mallorquina del Pen-Club. Es tractava d'aconseguir, per al futur, una certa coneixença internacional dels actes de repressió de la dictadura damunt els escriptors mallorquins. N'èrem d'innocents, els que a les reunions al local de l'Editorial Moll pensàvem que els escriptors, en massa, agafarien una actitud decidida envers la lluita activa per la llibertat i el socialisme!

A n'Antònia Vicens ja l'havia vista per les "Aules de novel·la, i teatre" que organitzà, a finals dels anys seixanta, en Jaume Adrover a la "Casa Regional Catalana". En Llorenç Capellà, fill d'un oficial republicà (el gran autor teatral Pere Capellà), anava d'aquí allà, demostrant una ferma actitud democràtica. N'Antoni Mus escrivia unes valentes narracions que recordaven la ferotge repressió feixista a Manacor i m'arribaren, escrites a màquina, anys abans d'esser editades a Barcelona. Ningú no dubtava tampoc del tarannà antifranquista d'homes com en Palau i Camps i el mateix Miquel Ferrà Martorell. En Miquel Mas - alhora molt amic d'en Pep Vilchez - era llavors un jove net que començava a escriure. En un concurs

literari que feien a Campos, en Toni Serra i jo mateix (també hi havia na Joana Serra de Gaieta) li concedírem el primer premi, la qual cosa l'encoratjà a continuar provant sort en la literatura.

Dit això hom constata que no hi havia res més que es moguéssin dins del camp de l'antifranquisme. La majoria dels nostres estimats escriptors, quan no eren mòries en estat de descomposició, eren esperits massa selectes, que, posseïts per una gran "suficiència" no trobaven digne de la seva genial saviesa allò de "embrutar-se" amb les normals reivindicacions del poble.

I els que estaven tancats dins la seva particular torre d'ivori encara podien passar. Els pitjors eren els que, indiferents a la lluita per la llibertat, als assassinats continuats de la dictadura, treballaven per a diverses institucions franquistes -els sindicats verticals, per exemple- bastint la seva fortuna amb el producte de l'explotació a què la patronal sotmetia els treballadors. Eren els que ara són considerats més "excelsos i genials", els que presideixen els àpats amb les primeres autoritats; i si amb la dictadura no "s'embrutaven" amb la política, ara, "apolítics" per naturalesa, no tenen cap escrúpol a afavorir la gestió de Gabriel Cañelles o de qui mani. Són l'expressió evident de la "superioritat absoluta de l'art, de la bellesa eterna"... per a defensar la pròpia butxaca.

La misèria del món dels escriptors -si exceptuam els casos abans esmentats de compromís militant- era talment com l'hem descrita. I els partits d'esquerra tampoc no se'n lliuraven, de la pobresa cultural. Mai, en cap dels partits amb els quals vaig col·laborar o als quals vaig ajudar, no vaig trobar un programa adient, una concepció adequada al fet necessari de la revolta cultural. En Carrillo havia llançat la idea de "la unión de las fuerzas del trabajo y de la cultura". Potser que a Espanya o al Principat la idea tingués certa força de convocatòria. A Montserrat, quan l'estat d'excepció del '69, hi hagué una munió immensa d'intel·lectuals catalans tancats, en protesta pels assassinats i tortures de la dictadura. Però el suggerent projecte no deixava de ser una tàctica per a instrumentalitzar escriptors i artistes. Ni en Carrillo ni cap altre grup d'esquerrers (l'OEC inclosa!) no sabien què fer amb una qüestió

que els cremava les mans. L'economicisme més vulgar i barroer dominava la majoria dels nostres grups. Pensaven, creien, que la lluita per simples reivindicacions econòmiques -augment de sou, guanys estrictament materials- era el "súmmum" de la lluita antiburguesa. Demanar que militants obsessionats per la lluita purament reivindicativa llegissin les anàlisis de Roland Barthes, Lefebvre, Lucien Goldmann, Garaudy o Fischer, hagués estat demanar que ploqués cap amunt. Era quasi inexistent l'anàlisi damunt la funció dels intel·lectuals. El problema d'anar bastint una nova cultura d'esquerrers no hi comptava. Els estudiants a vegades plantejaven la necessitat de lluitar per a modificar els reaccionaris llibres de text. No eren gaire escoltats. Parlar dels situacionistes, de Raoul Vaneigem, hagués estat parlar en xinès. La "cultura" era la "cultura". Cap proposta autènticament revolucionària. A vegades pensava que no havia servit de res el maig del '68. Tampoc no es qüestionava gaire la divisió burgesa del treball. Els uns naixien per a dedicar-se al treball intel·lectual, els altres per a la feina física. El màxim que podia fer un partit socialista o comunista era lluitar per obtenir un poc més de sou pels de sota. Les direccions partidistes, en tot el que fa referència a la lluita per una cultura d'esquerrers, es movien dins el camp marcat per l'oligarquia dominant, sense posar en qüestió que també la universitat, la justícia, la religió, la literatura -transmissora d'una

Josep M. Llompart presenta el llibre de M. López Crespi «Notícies d'enlloc» (Premi de les Lletres 1987).

determinada ideologia-, ajuda ven a sostenir la societat capitalista de la mateixa manera com ho feia el sistema repressiu (policia, exèrcit i guàrdia civil). Com si dins d'una col·lectivitat no hi hagués escriptors de dretes i d'esquerrers, intel·lectuals al servei de les classes dominants i intel·lectuals al servei de les classes populars. Molts dels dirigents dels nostres partits no coneixien Jean-Paul Sartre, ni molt manco Gramsci. De Gabriel Alomar en sentiren parlar per primera vegada quan en portàrem les despulles des de l'exili. L'estudi i aprofundiments que Antoni Gramsci havia fet sobre els professionals en una societat de classes eren completament desconeguts. Els militants s'estimaven molt més de llegir les ximpleries que deien els dirigents (Felipe Fonzález, Carrillo, Eladio García, Diego Fábregas, Domènec Font) que no pas estudiar els clàssics del pensament revolucionari. Els pocs escriptors que militàvem en defensa del socialisme érem considerats com a una rara espècie d'animals curiosos (però perillosos). Se'ns tractava de forma sospitosa i, davant qualsevol aportació al debat, sovint se'ns volia fer callar amb l'epítet de "petit-burguesos" sense tenir en compte l'origen popular de molts de nosaltres.

Crec que fou precisament una nefasta indiferència vers la cultura i el treball intel·lectual, la ignorància sobre els temes ideològics i de formació de les consciències (paper de l'escola i la Universitat, dels professionals i intel·lectuals tradicionals en la reproducció i manteniment de les idees de la classe dominant) el que allunyà molts possibles simpatitzants i militants de les nostres organitzacions. La mitificació d'un tipus d'obrer inculte (aquell que només sabia dir que sí a tot el que deia la direcció) agreujà encara més la manca de quadres ben formats i preparats. Els partits estalinistes -les seves direccions- promocionaven el treballador que no sabia gaire de marxisme (es descuidaven les tasques de formació dels afiliats), i així mai tenien qui els portàs la contrària a reunions i comitès de direcció. I això només es podia aconseguir fent la vida impossible als intel·lectuals revolucionaris.

Podem concloure afirmant que la misèria cultural a la nostra terra, en temps de la dictadura, vingué donada, entre molts d'altres problemes, per aquest no voler veure més enllà del nas. Tan culpables foren la gran majoria d'escriptors que no volgueren saber res de la lluita per la llibertat, com les direccions partidistes que, amb un menyspreu absolut vers la lluita de classes cultural, tampoc no sabien elaborar ni oferir una alternativa coherent a allò que des de sempre havia ofert la burgesia dominant.

Del llibre "L'Antifranquisme a Mallorca 1959-1970". M. López Crespi. Editorial El Tall nº 18. Ciutat de Mallorca 1994.

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA (1950-1970)
DE M. LÓPEZ CRESPI ES POT TROBAR
A TOTES LES LLIBRERIES MALLORQUINES.
EXIGIU-LO AL VOSTRE LLIBRETER SI NO EL TROBAU.

LES NOVES MARJADES DEL GOVERN
CAÑELLAS: IMPROVISACIÓ I OBRA MAL
FETA

(Redacció) Els responsables de l'Escola de Margers i del Gurp d'Ornitologia Balear (GOB) han qualificat les noves marjades que el Govern Cañellas contrueix a la carretera Deià-Sóller com un insult a la Serra de Tramuntana i un monument a l'obra malfeta. Com que diuen que una imatge val més que mil paraules, us oferim una foto dels marges antics que s'han destruït, sens dubte una obra meravellosa d'arquitectura popular mallorquina que ha despertat l'admiració de mig món, i a devora els nous marges Made in Cañellas que els substueixen. Com podeu veure, una autèntica merda de marges que són un reflex immillorable del que han suposat per a Mallorca els 12 anys de mal-govern del Sr. Cañellas.

Els Marges Made in Cañellas.

Els Marges destruïts

Front pel prebiscit per la independència de Catalunya

Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya Sr. Jordi Pujol i Soley

En reiterades ocasions m'he posat en contacte amb vós, ja sigui per reclamar-vos el debat sobre la immigració que teniu pendent de realitzar amb mi per TV3, o bé per adjuntar-vos escrits que contenen diagnòstics matemàtics sobre l'esdevenidor del nostre poble i que sortosament, avui, s'apleguen en els meus llibres *Converses amb Carles M. Espinalt* i *Combat Patriòtic*. Malauradament, la vostra actitud prepotent us ha tornat cec, sord i manc.

Cec, perquè no voleu veure la greu situació política en la qual heu immers Catalunya i, malgrat tot, us encaparrareu a seguir-la "encaixant". No diuen que rectificar és de savis? Sord, perquè no us interessa sentir els clams de milers i milers de catalans que, avui, reclamen als Parlaments de Catalunya la convocatòria d'un **plebiscit** per la Independència de Catalunya. Què no és el moment? Vós no sou qui per a decidir-ho. Com a president de la Generalitat de Catalunya, la vostra obligació és atendre les reclamacions dels catalans, ja que com digué en el seu dia Santiago Espot, en un discurs memorable, pronunciat a la plaça de St. Jaume de Barcelona, bo i exigint en nom de centenars de comerciants un nou "tancament de caixes": "Vosaltres no sou els nostres amos, sinó els nostres servidors". Així, qui us ha demanat mai que us dediquéssiu a apuntalar un estat corrupte, representat per un Borbó que col·locà a dit un feixista com Franco i que el poble de Catalunya no ha votat mai? Qui us ha reclamat que recolzeu una gent que no sap fer res més que crear una autèntica fòbia contra Catalunya, calumniant-nos constantment de lladres? Us heu de fer perdonar el "cas Casinos", o el cas de l'Institut Català de Finances, per citar-ne només dos? No éreu vós mateix qui l'any 1960 lluitàveu per enderrocar un règim corrupte i podrit com el feixista? Tant ha canviat la situació d'aleshores ençà?

I, manc, perquè davant del drama que suposa per als catalans haver de tancar empreses, indústries, comerços o veure's arruïnats pagesos i ramaders, per no poder fer front als impostos abusius que paguem, sense obviar que ens estan arrasant Catalunya de Salses a Guardamar, vós, com a tota resposta dieu que "us relisquen les crítiques".

Què fareu ara? Dir als catalans que han de tornar a començar de sota-zero? Creieu que els crèdits o els ajuts —que sens dubte els arribaran exactament igual com els arribaren a aquells catalans de València que patiren els aiguats— els recompensaran del dolor, la por i el sentiment d'impotència viscut, en veure com es malversava l'esforç i el treball de generacions? Heu oblidat que la gran majoria de catalans no han fet el seu petit patrimoni com els Franco, els Roldan, o els Rubio? I, suara, han de tornar a començar, amb el cor enconguit, preguntant-se: quan tornaran a fer-nos el mateix? Quin futur ens depara la vostra política acomplexada i sotmesa?

Davant de tot això, hom no pot sentir res menys que indignació. Sobretot, quan saps, com jo mateixa, que el drama que patim havia estat abastament diagnosticat pel professor Carles M. Espinalt en la seva *Obra Escrita* i en altres assaigs publicats darre-rament com és el "Preludi de la Independència" o "Serà el 1992 l'any de la Independència de Catalunya?". No minimitzeu els fets i escolteu els savis consells d'aquest geni català convocant de manera immediata un **plebiscit** on els catalans democràticament i pacíficament puguin respondre la pregunta que el professor Carles M. Espinalt redactà en els següents termes: "Voleu una Catalunya independent i vinculada a Europa bo i separant-se d'un Estat intermediari que

duplica els impostos dels ciutadans i dificulta la nostra peculiar vida política?"

Poseu-vos al costat del vostre poble, perquè ha demostrat que és l'únic que, en moments difícils, us ha fet costat. I recordeu que al general Batet, Franco el va fer afusellar perquè encara el veia poc espanyol. Així, malgrat haver-vos donat la titulació d'"español del año", no us podreu treure l'estigma d'ésser un traïdor a la *indivisibilidad de la patria*, a menys que, com Franco, us dediqueu a assassinar catalans. Atentament, **Encarna Parreño**, deixeble del professor Carles M. Espinalt. Barcelona, 9 de juliol de 1994

Nova querella de Ventura Rubí contra Mateu Joan i Jaume Sastre

(Redacció) Primer va ésser una **Demanda de protecció a l'honor** i una indemnització de cinc milions. Ara Ventura Rubí, el segon batle de Sencelles pel PP, ha interposat una nova demanda, aquesta vegada per presumptes insults o injúries, contra el director de l'ESTEL, Mateu Joan, i el col·laborador Jaume Sastre. Us tindrem informats.

ELS TRIBUNALS ARXIVEN DEFINITIVAMENT LA QUERELLA DE CADENAS CONTRA SAMPOL PER HAVER-LI DIT AQUEST "MAFIÓS DE L'AIGUA"

(Redacció) Afortunadament encara hi ha una cosa que es diu llibertat d'expressió i d'informació. Ara la Sala del Tribunal Superior de Justícia de Balears ha arxivat definitivament la querella per injúries interposada pel dirigent d'EMAYA, el foraster Arturo Cadenas, contra el dirigent del PSM, Pere Sampol, per haver-lo relacionat amb la màfia que vol especular amb l'aigua.

L'Estel de Mallorca
La revista que diu el que els mallorquins pensen, i no s'atreveixen a dir.
Subscribiu-vos-hi. Tlf.: 265005

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca
Cir. Footing
Squash
Volei
Mini golf
Tennis Taula
Gimnàs
Final Avda. Son Rigo - Tel. 74 33 66
Sometimes - Palma de Mallorca

No podran deturar la passió catalana per la llibertat

Parlamentarisme independentista i rupturista

El punt central de la política del Sinn Féin ("Nosaltres Sols") per a les eleccions generals del 1918 havia estat l'absentisme, per part dels seus càrrecs electes, d'anar al Parlament britànic de Westminster, la mateixa política abans recomanada per Arthur Griffith el 1905.

Els candidats usaven la maquinària electoral amb què els britànics havien dotat Irlanda, però un cop elegits refusarien de prendre possessió de llurs escons a Westminster i, en comptes d'això, establirien un parlament rival a Dublín, el qual havia d'administrar els afers del país en desafiament a Anglaterra.

Quan el Parlament abstencionista (conegut com a *Dail*) feia el seu primer aplec a la Mansion House de Dublín, el 21 de gener de 1919, la majoria dels membres eren a les presons britàniques. Havien estat arrestats sota diversos pretextos durant l'anterior mig any. Quan hi passaven llista, la resposta "*Foal Glas ag Gallaibh*" ("Empresonat per estrangers") fou repetida trenta-sis vegades. Sols trenta-set representants elegits hi eren presents. I aquests van llegir la *Declaració d'Independència* i la van aprovar "en absència" de la resta.

A primera vista, la formació d'un Govern independent apareixia una mica un camí d'utopia. Però fou endegat. La política del Sinn Féin havia tingut un èxit colpidor. Com deia Mahatma Gandhi: "L'impossible s'esdevé continuament possible". Però cal tenir la fe dels nostres majors: "Si el conseqüesc, mercè no en fallirà, car pietat pau haurà fet amb Vós (Ausiàs Marc).

El departament de Finances del Govern independentista, a càrrec d'en Michael Collins, féu flotar un emprèstic nacional que pujaria per damunt el milió de lliures. Les Corts Republicanes de Justícia i Equitat eren establertes i operaven bé en vint-i-tres comtats irlandesos. Al final, l'Administració Imperial Britànica quedà paralitzada en tant que la majoria de la gent del país simplement ignorava l'existència de totes les seves institucions.

Alguns personatges

A principis de segle es forjaren les personalitats que havien d'aconseguir la llibertat d'Irlanda de les urpes colonials. Això significà moltes lluites de tota mena en una Irlanda molt deprimida econòmicament (cosa que no podem pas dir de ca nostra, per cert). Per exemple, des d'agost a Nadal del 1913, Dublín fou paralitzada per una massiva vaga obrera, d'on sortí un altre grup paramilitar, l'Exèrcit Ciutadà, integrat per vaguistes. Els treballadors hi eren dirigits per dues figures notables: Jim Larkin i James Connolly. Connolly fou executat com a un dels caps de la Revolta del 1916. Larquin havia arribat de Liverpool el 1906, i provenia de la molt abundosa immigració irlandesa en aquella ciutat. Hi esdevingué l'organitzador de la Unió Nacional d'Estibadors d'Irlanda i va obrir una secció a Belfast. Tot seguit anà a Dublín per organitzar-n'hi una altra. El 1908 fundà la Unió General de Treballadors i del Transport Irlandesos.

És palès que un independentisme que no arrela entre la classe treballadora i els sindicats és més feble. A l'Estat espanyol tenim que el Bloque Nacional Galego té un potent sindicat molt arrelat en zones rurals, la Intersindical. També a Euskadi el PNB i HB tenen els seus sindicats arrelats: ELA-STV i LAB, respectivament. En canvi, els sindicats nacionalistes dels Països Catalans sols tenen rellevància en l'ensenyament i al camp. La resta dels treballadors es troben sota l'hegemonia de sindicats que, en els millors dels casos, sols ens miren amb simpatia, però que mai no tenen cap plantejament independentista i, sovint, tot ho fan en foraster, i es troben constituïts bàsicament per immigrants castellanoparlants. Alguns intents de sindicalisme català independentista han fracassat o són encara molt minoritaris, com el COLL

o el TUC, vinculats respectivament al PSAN-C.L.L. i a l'MDT-Assemblea d'U.P. Això és realment greu si volem arribar a ésser sobirans, perquè l'independentisme, per triomfar, ha d'ésser majoritari en totes les classes socials, o almenys ser molt considerable en tots els sectors.

Les condicions de la classe obrera dublinesa quan Larkin hi arribà, eren probablement pitjors que en cap ciutat europea. Per darrera la lluentor del salons georgians, l'esplendor de la Cort del virrei i l'entusiasme del renaixement literari, Dublín amagava aquesta vergonya. Un sacerdot que comparegué davant una comissió governamental l'any 1913 va manifestar que sabia d'una casa on vivien cent-set persones. L'índex de mortalitat de Dublín era superior no sols al de Moscou, sinó també al de Calcuta, on el còlera era endèmic. Fins i tot el conservador *Irish Times* comparava els ravals dublinesos al mateix Infern de Dant. Vint-i-cinc mil persones vivien en cinc mil cases i vint mil famílies disposaven d'una sola habitació per cadascuna.

Larkin i Connolly havien triat aquest pou mort per llurs ànsies reformistes, i eren complementaris en caràcter. El primer era destacat orador i periodista i podia aixecar la gent de la seva postració amb una frase brillant. Tenia una veu que omplia tota una prada, i una presència imponent i altívola. La seva faç transfigurada, resplendent en la nit, com un profeta seglar destrossat per la injustícia que veia, quan adreçava la seva retòrica a la gentada desemparada, esdevingué símbol d'esperança per a les masses trepitjades que anaven a escoltar-lo.

En Connolly no tenia pas el do de l'oratorària ni tampoc una extraordinària sintonia amb les masses, però posseïa una brillant ment analítica que era capaç de connectar la doctrina marxista a la història irlandesa i a la realitat més concreta. Connolly, l'únic dirigent irlandès que ha estat capaç de formular una política social seriosa, és recordat com una figura clau del socialisme internacional. Nascut a Edinburg, la capital d'Escòcia, era també d'origen irlandès. A Dublín va fundar el Partit Republicà Socialista Irlandès, que adoptà un lema de Camille Desmoulins: "Els grans

semblen grans perquè estam agenollats". Aquest partit no va pas reeixir i marxà a Amèrica, on treballà amb sindicalistes. El 1910 retornà a Irlanda i assolí el càrrec de secretari general del sindicat fundat per Larkin a Belfast. Quan el 1914 Larkin se n'anà al Nou Continent, Connolly el substituï.

Veiem com els grans líders independentistes són gent que ha corregut molt de món. Hom va dir que viatjar és el camí més ràpid per conèixer l'ànima humana. Viure a fora del país i fins i tot pertànyer a l'emigració dóna una perspectiva molt més realista i profunda. Els Casals Catalans i el voluntariat català internacional (Metges sense Fronteres, missioners, objectors a Bòsnia i tants altres) són esperances de planters de bons líders, potser. Igualment desitjam als andalusos immigrants que van tornar-se'n dels Països Catalans i d'Europa als seus punts d'origen, que tinguin molta força per foragitar del poder la florida oligarquia castellano-andalusa, hereva de l'Espanya més negríssima de la Inquisició, els genocidis i les injustícies sovint amagades sota la cridòria de sevillanes ballades amb mantons de Manila.

Larkin fou empresonat a Sing Sing l'any 1916 i es perdé l'esclat de la Revolta. Quan va poder tornar a Irlanda, el 1923, el conflicte ja era acabat i Connolly executat, havia esdevingut màrtir nacional. Larkin, en qui les masses tant havien confiat, va ser absent en el període crucial de la independència irlandesa (1916-22). I és que està escrit: "Confiau sols en Déu i no en els homes" (*Llibre dels Proverbis*). Tanmateix Larquin fou tota una gran personalitat. Organitzà a Dublín la gran vaga del 1913 i en un míting davant deu-mil persones a Beresford cremà la proclama del rei, estant en llibertat sota fiança, amb aquestes paraules: "Abans de passar endavant, amb el vostre permís cremaré la

proclama del rei. El poble fa aparèixer reis i el poble pot fer-los desaparèixer". Vigilat constantment per la policia, es disfressà de capellà vell per adreçar-se a la multitud que l'esperava (aviat el reconegueren i hi hagué un rugit de benvinguda abans que el detinguessin). Al carrer, la policia carregà i hi hagué un mort i ferits. El conflicte anà complicant-se, els sindicalistes anglesos van oferir solidaritat i va haver-hi complicacions amb la jerarquia catòlica. Tot el temps de la vaga en Larkin brillà al zenit. Parlà a l'Albert Hall de Londres a la mateixa tribuna que Bernard Shaw, davant vuit-mil persones. "L'infern no em fa por —els va dir—. Hi he viscut, jo. M'hi han tocat trenta-sis anys de fam i pobresa. No poden pas espantar-me, amb l'infern..." De nou a Dublín, desencadenà més invectives feréstegues contra la patronal, acabades amb la frase: "No crucificaràs més al Crist pels carrers de Dublín". La personalitat de Larquin cridà l'atenció de molts que desconeixien el mal tràmol dels treballadors dublinesos abans de la gran vaga. Na Constance Marlewicz anà a veure'l al menjador de beneficència de la central obrera, on se'l trobà arremangat i escudellant sopa als famolencs. "Asseguda escoltant en Larkin —va escriure més tard— em vaig adonar que estava en presència de quelcom que ni de casualitat havia trobat abans. Més aprop d'alguna gran força primigènia que no pas d'un home. Un huracà, una onada de la gran tempesta. L'ímpetu de la vida en primavera i la marcida alenada de la tardor, tot semblava emanar del poder amb què parlava. Pareixia com si la seva personalitat agafàs, assimilàs i engegàs cada emoció que correnia la multitud que l'envoltava, cada un dels patiments i joies que haguessin sentit, expressat i santificat. La gran força elemental present en totes les gentades havia penetrat la seva natura per sempre més... Aquesta força canvià màgicament la vida sencera dels treballadors dublinesos i el futur del sindicalisme a Irlanda".

És clar que és el patiment i el tracte senzill, la capacitat de sacrifici i la set i la fam de justícia allò que transforma les persones i allò que pot ajudar els catalans a escombrar tot l'actual indigne panxacontentisme i febrilisme, mediocritat i raboseria, que ens duu a un futur vergonyós de covardia i indignitat.

A.E. era un altre militant famós de l'època. La seva "lletra oberta" als patrons escrita durant la gran vaga causà sensació, i fou llegida i rellegida pels obrers pobres de tot Dublín. "Els homes als qui heu pres la facultat d'ésser homes —va escriure al *Manchester Guardian*— us detestaran i sempre estaran votant i ordint com donar un nou mastegot. Els nens seran ensenyats a maleir-vos. L'infant amollat a la matriu alenarà, dins el cos privat de menjar, la vitalitat de l'odi. No són pas ells, sou vosaltres els engegats Samsons, migpartint les columnes de l'ordre social. Estem anunciant la mort de l'autocràcia industrial... la vostra classe serà tallada com fa el cirurgià quan talla el càncer..."

Disciplina

El resultat més important de la gran vaga fou la proclamació de l'Exèrcit Ciutadà per defensar els obrers dels entusiasmes policials per massacrar-los. En Larkin digué: "Si és just i legal per als homes de l'Ulster d'armar-se, per què no havia d'ésser-ho per als dublinesos?... Si Sir Edward Carson acaba d'aconsejar als homes de l'Ulster de formar un Govern provisional, crec que dec ésser just, també, aconsellant de formar un Govern provisional a Dublín..." Jack Ehite, medalla distingida de servei, oficial britànic durant la guerra dels bòers i fill de Sir George White, fou el comandant en cap, i Sean O'Casey esdevingué secretari de l'Exèrcit Ciutadà. Poc després d'encetar el programa d'entrenament, White rebé un telegrama de Sir Roger Casement: "Comprenc que prepares un

No podran deturar la passió catalana per la llibertat

moviment per instruir i disciplinar els obrers dublinesos. És una bona i saludable activitat. Desig dar-hi suport i esperar que sigui l'inici d'un ample moviment nacional per reorganitzar uns Voluntaris Irlandesos instruits i disciplinats que facin de valer l'homenia irlandesa i defensar la causa nacional en tot allò que és just". White havia conegut Casement en un míting nacionalista i, encara que els dos eren d'Antrim i protestants nacionalistes, no havien congeniat. Ara, el desafiament de White al Govern semblava atansar Casement cap a ell. Ambdós havien servit Gran Bretanya amb distinció i estaven ara convençuts que oposar-s'hi era coherent amb els principis que havien dut Sa Majestat a condecorar-los amb honors com a soldat diplomàtic.

La disciplina i autoritat justes són necessàries i és pur realisme. Els patiments de la gran vaga i l'opressió britànica va acostar els obrers irlandesos al nacionalisme. Si un moviment d'alliberament nacional no sap ajustar-se a la realitat i a la veritat és impossible que hi hagi ordre ni concert. Només arribam a conèixer més el cor de la justícia i la veritat a través del dolor creativament acceptat i transformat. Una volta agafats a la roca ferma de la veritat, un poble pot ja pujar, autoorganitzar-se i autodisciplinar-se fins a crear un Estat propi.

El panxacontentisme català renega dels patiments acceptats, dels sacrifici, de la veritat humil i vol anar per dreceres que són paranys de supèrbia. Un poble que no ha sabut dotar-se d'Estat propi és un poble psicològicament i espiritualment problemàtic. Fins i tot si pateix d'autoodi pot ésser per raons de base molt objectiva i real. Tot va entrelligat i caldrà que els catalans en traiem conclusions fins a les darreres conseqüències. Si volem ésser lliures cal no témer el bisturi del cirurgià. Ricard Colom (continuarà)

L'Estel de Mallorca
La revista que diu el que els mallorquins pensen, i no s'atreveixen a dir.
Subscriu-vos-hi. Tlf.: 265005

Església, do de llengües i normalització lingüística

El dia de Cinquagesma, un dijous, diuen que l'Esperit Sant va baixar, en forma de llengües de foc, dalt de la improvisada assemblea dels apòstols i els va donar a tots els do de llengües. L'efecte d'aquell foc miraculós féu que els apòstols poguessin anar per tot el món, sense distinció de llocs, per remots i allunyats als costums i usos dels jueus que fossin, parlant en la llengua de les persones que havien d'ésser evangelitzades. La llengua, probablement la principal barrera per a tan magna tasca, deixava d'ésser un problema a través de l'assoliment d'aquest do insòlit.

En els nostres dies, però, sembla que aquell antiquíssim do de llengües no afecta unes determinades terres, de les quals podríem dir, valga l'expressió, que semblen "deixades de la mà de Déu". Les llengües menys propenses a entrar dins la quota del do esmentat són, ara com ara, les llengües minoritzades, aquelles que no compten amb el favor de tenir un estat propi. De les que tenen estructures d'estat al darrera, el Papa no se'n sol oblidar; però, aïl les d'aquells que no han arribat a comptar amb estat propi! El missatge diví tot sovint també les deixa arraconades.

Aquests dies proppassats, a Eivissa, on les polèmiques solen aparèixer i desaparèixer amb la celeritat i la virulència de les tempestes d'estiu, hi ha hagut un intercanvi de papers sobre la qüestió de la llengua i l'Església, desencadenat per un manifest de l'Institut d'Estudis Eivissencs on es deia que l'Església deixava la llengua pròpia de l'illa (i de la resta dels Països Catalans) de banda.

Ha arribat a les meves orelles un argument del bisbe, descendent espiritual, si més no, d'aquells primers apòstols amb do de llengües, força curiós: "L'Església està per evangelitzar, no per normalitzar".

Normalitzar vol dir fer normal. No normalitzar vol dir permetre que una cosa que no es troba en situació normal continuï en aquesta situació d'anormalitat. I evangelitzar, segons sembla, pot constituir un acte fora de la normalitat —no ho discutirem— i al marge del do de llengües. I això, a nosaltres que admirem la mitologia lingüística i que volem una llengua normal per al nostre poble, ja ens cou una mica més. Bernat Joan i Mari

Família i avortament

Durant els darrers anys, la brutal baixa de la natalitat a l'Europa del Sud hauria de fer-nos replantejar algunes coses. De fet, ens trobam davant en fet insòlit: la taxa de natalitat més baixa de tots els temps i de tots els llocs. Cert que les perspectives ecològiques, per exemple, són molt pessimistes (el consumisme i l'egoisme assolen tot el planeta), però...

Al pas que anam, les generacions vinents seran insuficients per pagar una vida digna a la gran massa de jubilats que tindrem. Ni tan sols les assegurances privades semblen capaces de solucionar-ho, per què... qui produirà?

En tal pas, o ens tocarà obrir l'aixeta de la immigració de països pobres (als quals ara orgullosament miram per damunt el muscle, tot considerant-nos rics i superiors) o també hi ha el perill de la demagògia totalitària i feixista (Hitler exterminà subnormals, boigs, etc.) que podria imposar solucions dràstiques (com l'eutanàsia activa per a molts jubilats).

Incentivar a temps la família i les ajudes (serveis socials, pagues) per nombre de fills, com sovint ha proposat CiU, és d'allò més assenyat.

Pensar encara en termes *progres* dels seixanta no duu a enlloc. Cal apostar per la família, no sols per tenir una tradició mil·lenària al darrera, sinó perquè, com la democràcia, és el sistema menys dolent possible. Cal enfortir-la i fer-ne tema central en qualsevol discurs que vulgui arribar a la gran massa (que són famílies) i al centre polític. La bona salut de les famílies és la base del nostre país. La cultura popular, la llengua, etc, es mama i aprèn dins la família més que no a les escoles. Deixar la defensa de la família en mans dels reaccionaris i integristes és donar asos a la intolerància perquè guanyi base social, fer-los bons als ulls dels ciutadà senzill que no sap "guipar-los".

Igualment, no s'ha pas de fomentar ni afavorir l'avortament indiscriminat. Avui en dia ja no van a la presó les qui avorten; hi ha informació, ja no sol ésser cert que la filla de papa vagi a Londres a avortar i la proletària avorti en condicions perilloses. Avui dia presentar l'avortament lliure i gratuït com a conquesta social progressista és fomentar la irresponsabilitat, car no ho és gens ni mica: si l'avortament està despenalitzat, com arreu a Occident, no té perquè estar pagat per tota la ciutadania. Cal demanar prevenció i protecció dels possibles futurs ciutadans, i dels ciutadans en el futur.

Fins i tot, a ca nostra, la pressió castellanitzadora (demogràfica, de *mass media*, etc) és tan intensa que, si volem la nostra mateixa supervivència com a nació amb llengua i cultura pròpies, també ens cal tenir més prole, ésser més proletaris (que ve de prole). Les postures antifamília i avortistes són ancorades en un passat enlluernat i és tirar-nos macs a la nostra teulada. Ricard Colom

De llengües i models

El paisatge lingüístic del món és extremament divers i es troba en continua evolució. No cal dir que la gran abundància de llengües i dialectes representa una riquesa cultural incommensurable. La desaparició d'una sola llengua suposa una pèrdua importantíssima per a la humanitat. Es pot acceptar el poliglòtisme, però no el bilingüisme substitutori.

A Europa, hi ha molts pocs estats lingüísticament homogenis (com els casos d'Islàndia i Portugal). Els estats moderns i veritablement democràtics tenen el deure i l'obligació de defensar i preservar tots els grups etnolingüístics, tot vetllant per la seva evolució natural, en el marc del respecte a la pròpia identitat i a la diversitat humana. El model de l'estat nacional jacobí (francès, espanyol o italià) esdevé així obsolet i condemnat a desaparèixer. Andreu Salom i Mir

Aplec respon a Francisco Gayà

APLEC desitja contestar la pregunta que en Francisco Gayà Quetglas ens formula en la seva carta, publicada al diari *Baleares* el passat 29 de juliol: "¿Desde cuándo se impuso el «foraster» (el castellano, o español) por las armas en Baleares?"

L'any 1715 Mallorca va perdre la guerra contra el rei d'Espanya, Felip V de Borbó, com també la va perdre València (1708) i el Principat de Catalunya (1714). L'exèrcit borbònic, comandat pel cavaller d'Aspheld, desembarcà l'11 de juny a Cala Llonga. Dia 2 de juliol es va signar la rendició i les tropes mallorquines que havien resistit foren deportades a Sardenya.

Amb Mallorca ja ocupada militarment, el 18 d'agost començà la persecució contra el català, amb l'ordre que a Mallorca "el Regente y el Fiscal sean precisamente Castellanos" i amb la prohibició d'imprimir llibres en català. El 28 de novembre Felip V de Borbó signa el Decret de Nova Planta i la nova Audiència, ara forastera, imposa l'espanyol a tots els seus actes administratius. L'11 de setembre de 1717, el borbó promulga la famosa resolució que deia "... se procure mañosamente ir introduciendo la lengua castellana en aquellos pueblos". Des de llavors, hem patit més de 100 agressions de l'Estat espanyol (lleis, ordres, decrets, resolucions, reglaments, sentències i circulars), dirigides contra el català.

Si el Sr. Gayà vol ampliar els seus coneixements sobre aquesta qüestió, li recomanem els llibres *Història de Mallorca*, de Pere Xamena Fiol (Editorial Moll), i *La persecució política de la Llengua Catalana*, de Francesc Ferrer i Gironès (Edicions 62).

Una altra qüestió a contestar al Sr. Gayà és quan afirma que "aquí, el único idioma impuesto por las

armas, a sangre y fuego, fue el catalán", referint-se a la conquesta de Mallorca pel rei català Jaume I l'any 1229. El Sr. Gayà va ben errat de comptes i de la història només en sap la meitat. Per exemple, ¿coneix el caràcter imperialista de l'Islam que només en 100 anys va dominar des de la Península Ibèrica fins a Àsia? ¿Com van entrar els àrabs conquistadors a la Península Ibèrica l'any 711 sinó a través de les armes? ¿Li diuen res els termes *djihad* (guerra santa) i *razzia*? ¿S'expressaria en els mateixos termes que empra a l'hora de parlar de la conquesta catalana de Mallorca l'any 1229 per Jaume I si hagués de parlar de la conquesta espanyola de Còrdova (1236), Jaén (1246) i Sevilla (1248), per Fernando III el Santo?

Volem afegir que el Sr. Gayà és un clar exemple d'auto-odi i de síndrome d'Estocolm, produït pel rentat de cervell de les escoles del franquisme. Segons els seus llinatges el Sr. Gayà és català, com ell mateix admet. Però renega dels seus avantpassats, es fa dir "Francisco" en lloc de Francesc i escriu en la llengua de l'invasor. Com va dir Valentí Almirall: "El signe de l'esclau és haver de parlar la llengua de l'amo".

Tot i així, li volem dir que no es preocupi. El seu mal es pot guarir. Que comenci per oblidar els llibres de text forasters que l'obligaren a estudiar en temps d'en Franco i que llegeixi la vertadera història de Mallorca, escrita per la nostra gent. Aviat se li obriran els ulls i sortirà de l'engany en què Espanya l'ha fet viure tant de temps.

Cordialment,

APLEC

Ciutat de Mallorca, a 12 d'agost de 1994

TOT SA POBLA ÉS UN XERRATÒRUM: BERGAS, CAÑELLAS I LA POLÍTICA DEL "PLAT D'ARRÒS BRUT" QÜESTIONATS

(Redacció) A Sa Pobra és gros, molts gros. La fugida de Francisco Berga i la posterior ordre de detenció contra l'antic gerent de la CAP ha caigut com una autèntica bomba. A Sa Pobra tot allò relacionat amb l'afer Brokerval té molt de marro. I és que a sa Pobra encara se'n recorden bé de les paraules del Sr. Gabriel Cañellas quan anys enrera va dir: **el que l'agricultura mallorquina necessita són tres homes com en Francesc Berga.** Vatuallmón! Tres espavilats més com Berga amb el suport de l'afaita pagesos Gabriel Cañellas i Mallorca ben segur que passaria per ull! La revista de sa Pobra, **Sa Plaça**, dels mesos Juliol-Agost de 1994 fa flamada i és d'aquelles per guardar en un lloc destacat de la biblioteca. Atès el destacadíssim interès, L'ESTEL es vol convertir en caixa de ressonància d'algunes de les pàgines més destacades del número de SA PLAÇA que du per títol: **Francesc Berga: Vida i Miracles** i per on desfilen personatges destacats del PP pobler: Guillem Caldés, Llorenç "Magarro" i Miquel Segura.

GABRIEL CAÑELLAS, EMMERDAT FINS A LES ORELLES EN L'AFER BROKERVERAL, VA PLANTEJAR LA DIMISSIÓ DAVANT EL SEU GOVERN, COSA QUE NO LI VA ESSER ACCEPTADA

(Redacció) Segons fonts ben informades, la setmana del 8 al 14 d'agost, el President Cañellas va plantejar la seva dimissió al seu Govern profundament afectat per l'escàndol de Brokerval que afecta directament i d'una manera escandalosa la seva administració autonòmica i la seva família. La reacció del conjunt dels seus consellers i conselleres que a una sola veu li van demanar que no dimitís, van impedir que Mallorca fes un alé i que Cañellas se n'anàs a ca seva, que ja passa d'hora. Malgrat tot, ha trascendit que persones importants de la cúpula del PP li van dir a la cara que estava més acabat que un lloro vell sense plomes i que era aconsellable per bé del PP que dimitís com més aviat millor. Com sempre, però, la darrera paraula la tindrà els "quefes" de Madrid extraordinàriament preocupats perquè l'afer Brokerval es pugui convertir en un obstacle per a José Mª Aznar en la cursa desesperada cap a la presidència del govern espanyol. Obligarà José Mª Aznar al seu boy de les colònies d'ultramar, Gabriel Cañellas, presentar la dimissió? El temps ho dirà.

Electro Mecànica Artà

Guillem Canet Dalmau
Carrer 31 de març 24. Tlf 83 53 47. Artà

QUINA OPINIO TENIU DE FRANCESC BERGA I DEL QUE AQUESTS DIES HA APAREGUT ALS DIARIS?

Apartir del passat divendres dia 30 de juny a sa Pobra el tema de més actualitat és l'"afaire" de Brokerval, empresa que tenia el màxim responsable en Francesc Berga, home que va marcar durant un bon grapat d'anys la vida de l'avui extinta Cooperativa Agrícola Poblara; la nostra revista, en l'intent de donar als nostres lectors una visió més completa de l'actualitat, ha contactat amb tota una sèrie de persones que tingueren relació directa amb en Francesc Berga perquè ens donessin el seu parer sobre el controvertit personatge; val a dir que la majoria dels que havien estat amb molta relació amb en Berga s'han excusat amablement de donar la seva opinió, o si l'han fet ha estat amb la condició que no la publicàssim, tal com a tots ells varen donar paraula, no farem esment dels poblers que es negaren a que les seves opinions sortissin a la revista; els que mostraren cap inconvenient foren l'antic President de la CAP, Rafel Crespí, Llorenç Mir que fou el darrer President quan la Cooperativa ja havia fet aigua i el regidor del PSM-Nacionalistes de Mallorca, Joan Cladera, Jaume Fon, batle de sa Pobra, Antònia Mercadal i Antònia Mercadal; també anàrem a veure en Guillem Caldés i se'ns digué que estava fora de Mallorca.

El factor més important que va possibilitar que uns personatges com en Francesc Berga, en Guillem Caldés, en Llorenç "Magarro", ha estat, la bona disposició que té la gent de sa Pobra perquè la facin combregar amb rodes de molí.

Joan Cladera, regidor del
PSM-Nacionalistes de Mallorca.

-Crec que a la gran majoria de poblers no ha entranyat gens ni mica tot el que aquests dies va sortir a la premsa sobre l'ex gerent de la CAP, Francesc Berga, el que ara passa a Brokerval és quasi el mateix que va passar a sa Pobra amb la Cooperativa; en Berga, la complicitat de la Junta Rectora i el clima de corrupció que hi imperava són els que responsables de l'enfonsament de la Cooperativa, et podria contar molts de detalls de la seva actuació: tenien una megalomania per fer grans obres que fan pensar en obscurs interessos ja que la CAP de cap manera les necessitava (per exemple Sa Vileta on es dedicaren tots els esforços en un projecte que no feia falta i deixaren de banda millorar l'organització i la comercialització); fundaren MERCOCAP sense que mai se l'auditàs, amb uns balanços que eren sempre negatius i desapareixia la documentació de manera que ningú ho podia controlar, MERCOCAP era

un pou sense fons perquè la Junta havia autoritzat la transferència de capital de la CAP a MERCOCAP. Però en Francesc Berga no va limitar la seva activitat a la Cooperativa: durant els anys que estigué a sa Pobra va ser el personatge polític més important, va ser qui des de la CAP, juntament amb en Guillem Caldés i en Llorenç "Magarro",

fundaren el seu front polític "CONVERGENCIA POBLERA" per controlar l'Ajuntament, que gràcies a tot el recolzament de la CAP (tots recordam que més de sis mil persones participaren en els sopars electorals de Convergència Poblara que es feien als menjadors de la Cooperativa) guanyà les eleccions de 1983 i 1987, any aquest en què s'orquestrà tot el muntatge del frau electoral a través del vot per correu, en aquest muntatge molts d'operaris i socies de la CAP, a pesar d'ells, s'hi trobaren involucrats.

En els balanços que presentava en Francesc Berga les existències mai eren auditades i els resultats dels balanços i de les auditories mai eren debatuts en profunditat, la Junta Rectora s'estimava més fer sortejos de bicicletes i viatges.

Tot el "tinglado" de la Cooperativa va ser possible per la combinació d'una sèrie de factors: un molt important va ser la cobertura periodística que tingueren a través dels articles de continuada lloança que en Miquel Segura publicava a la seva revista i als diaris locals, allà en Miquel Segura sols publicava encens per a la Cooperativa, en Berga, en Caldés, etc, mai hi va aparèixer la més mínima crítica, la Cooperativa segons la revista "SA POBLA" i en Miquel Segura era una cosa fantàstica

que no podia anar millor, i en Miquel feia callar amb el silenci, quan no amb ferotges desqualificacions, tots aquells que com jo mateix ens atrevíem a denunciar la pèssima gestió i continuades irregularitats dels

dirigents de la Cooperativa; en Miquel Segura, quan la CAP funcionava tenia el mateix esment en alabar els dirigents de la Cooperativa com ara en donar branca al PSM. Va arribar un moment en què els dirigents de la CAP i els seus aliats de Convergència Poblara detentaven un poder absolut i incontrolat a sa Pobra, aquí també hi va jugar un factor molt

important en Francesc Berga que tenia enlluernats a molta gent, de tots es coneguda aquella frase del President Canyelles "Amb tres homes com en Berga, l'agricultura de Mallorca estaria salvada". Ara que, per a mi, el factor més important que va possibilitar que uns personatges com en Francesc Berga, en Guillem Caldés, en Llorenç "Magarro", -per

no parlar dels seus aliats de Convergència Poblara (avui integrats tots ells en el Partit Popular)- ha estat, com deia l'editorial de Sa Plaça del mes passat, parlant del tema de l'aigua, la bona disposició que té la gent de sa Pobra perquè la facin combregar amb rodes de molí.

Rafel Crespi,
antic President de la CAP

En els anys que vaig ésser president no vaig veure mai la més petita irregularitat per part seva

-Desconec exactament el que ha passat en la gestió de'n Francesc Berga a la seva empresa de Ciutat, no en tenc una opinió clara; si el que em demanes és quina opinió em

mereix la seva gestió al front de la Cooperativa Poblara jo no puc dir res malament d'ell, és cert que la Cooperativa va fer aigua, però jo en els anys que vaig ésser president no

vaig veure mai la més petita irregularitat per part seva; el veia un home amb el mateix entusiasme que tots nosaltres en tirar endavant la Cooperativa.

Antònia Mercadal, regidora del PSIB-PSOE

veig coses molt tèrboles en tot aquest embolic entre el forat inacabat del túnel de Sóller, Brokerval, Orisba, etc

-Per sort o per desgràcia jo no vaig viure la seva actuació al davant de la CAP, però és evident que en Francesc Berga és el màxim responsable de la fallida de la Cooperativa, ara sembla que ha tingut una actuació semblant a BROKERVERAL; el que de cap manera puc entendre és que amb l'història que passeja aquest senyor

aparegui sempre amb negocis relacionats amb el Govern Balear (túnel de Sóller, Orisba, etc...). Jo veig coses molt tèrboles en tot aquest embolic entre el forat inacabat del túnel de Sóller, Brokerval, Orisba, etc; el que, per a mi, tot aquest embolic demostra l'absoluta necessitat de dotar a la nostra Comunitat d'un

Síndic de Greuges i d'un Síndic de Comptes, institucions a que repetidament s'ha oposat el President Canyelles; l'altre dia el President va tornar a repetir que no desistia Síndic de Comptes perquè no vol que ningú li faci els comptes.

Jaume Font, batle de sa Pobla

Com a pobler jove i batle, crec que la meua funció, com la d'altres batles que m'han precedit, és fer feina per solucionar els problemes actuals que té sa Pobla

-De Brokerval no tinc opinió perquè desconec el tema, i, a més, no afecta a sa Pobla. Francesc Berga és una persona que va ser dirigent de la CAP, la Cooperativa va tenir un mal

final que afectà molt al poble de sa Pobla. Com a pobler jove i batle, crec que la meua funció, com la d'altres batles que m'han precedit, és fer feina per solucionar els problemes

actuals que té sa Pobla i pel futur de sa Pobla i, sobre tot, per la pau i la concòrdia d'aquest poble.

El que voldria jo ara és saber l'opinió que ara té en Miquel Segura de'n Francesc Berga.

Antònia Soler, regidora del CDS

-Després del que passà a sa Pobla no puc entendre com hi ha hagut gent que li hagi pogut confiar els seus estalvis ja que les sospites eren més que evidents que a la Cooperativa de sa Pobla havien faltat molts de doblers, que si bé no es va poder demostrar per la desaparició dels documents, però per tots els poblers era evident que en Berga va ser un dels principals causants de la fallida i de la desfeta de la CAP; el que voldria jo ara és saber l'opinió que ara té en Miquel Segura de'n

Francesc Berga perquè tots sabem que qui va promocionar en Berga va ser en Miquel Segura a través dels seus innumerables articles al Diari i a la seva revista, aquest recolzament de'n Segura a en Berga era degut a que En Berga, a través de la Cooperativa, era el feia possible des del punt de vista econòmic que sortís la seva revista. Tots sabem que quan algú criticava en Francesc Berga sortia en Miquel Segura fent una defensa apassionada i deia que totes les crítiques no eren més que enveja

que els que criticaven tenien a en Berga i a la CAP, en Segura sempre posava en Francesc Berga com un dels millors economistes de l'Estat, i ara resulta que mai ha estat economista. Ara que tal vegada en Segura es capaç de voler presentar tot el que ara li passa a en Francesc Berga com una manifestació més d'antixuetisme; el que en Miquel Segura hauria de saber és que ser poca-vergonya no té res a veure amb

Estic content que l'assumpte penal que tenc al Jutjat d'Inca contra Francesc Berga per la seva gestió de la CAP s'hagi retardat, i així hagi tengut temps de dur a terme la seva feina i d'aquesta manera hagi pogut tenir l'oportunitat de poder desplomar a alguns d'aquells que en els darrers deu anys ens varen desplomar a nosaltres

Llorenç Mir, President de la CAP

-Nosaltres estàvem convençuts que un dia o l'altre això havia de passar, perquè que un senyor com en Berga que va ser capaç de dur la pèssima, absurda i, fins i tot mal intencionada gestió mentre va estar al front de la Cooperativa és capaç d'esfondrar qualsevol negoci en que es posi; el que m'estranya és que aquesta vegada no són pobres pagesos amb poca cultura les seves víctimes sinó gent que teòricament té un nivell molt més alt; per exemple et puc dir que amics de'n Berga que acudiren en el judici que es va fer contra mi per unes carta que vaig publicar en el diari (allà

on jo explicava el que havia fet i era capaç de fer en Berga), i que en el judici és burlaren dels poblers que acudiren a declarar en la meua defensa, idò bé ara pels diaris he sabut que aquests mateixos amics seus són els que ara el demanden; estic astorat que un misser que era amic de'n Berga ara pareix que també és una de les seves víctimes. Consider que els poblers ja ferem el ridícul quan estigué en Berga a la Cooperativa, i molt més ara l'han fet tots aquests ciutadans, amb un nivell cultural molt més alt. Però estic content que l'assumpte penal que

tenc al Jutjat d'Inca contra Francesc Berga per la seva gestió de la CAP s'hagi retardat, i així hagi tengut temps de dur a terme la seva feina i d'aquesta manera hagi pogut tenir l'oportunitat de poder desplomar a alguns d'aquells que en els darrers deu anys ens varen desplomar a nosaltres. El que m'agradaria que Francesc Berga respongués són dues preguntes: la primera ¿on són els doblers dels beneficis nets dels seus balanços de la CAP, que segons ell mateix eren de 113 milions de pessetes?, i la segona: on són els doblers de les subvencions que va

rebre la Cooperativa?

Però de totes maneres vull dir que en Francesc Berga no és l'únic responsable del que passà a la Cooperativa; amb en Caldés formaven un veritable "Dúo Dinámico", acompanyats per tot un estol de col·laboradors sense cap escrúpol que a més eren absolutament incompetents, també vull donar ara l'enhorabona al Miquel Segura que en la seva revista el va presentar com uns dels millors empresaris d'Espanya, gràcies Miquel per la bona propaganda que feres dels teus íntims amics, ¿cóm és Miquel Segura, tu que escrives sempre sobre lo be que anava la Cooperativa i lo fabulós que era en Xisco Berga i en Caldés, ara no has escrit ni una línia sobre Brokerval?

El que sense cap ironia voldria agrair són els esforços del periodista Ernest Escandell que no el varen deixar més escriure als diaris i al seu llibre "Quimeras de un periodista" va reflectir tot el que havia passat a la CAP.

CAÑELLAS VOL CONSTRUIR LA MACRO-PRESÓ EN UNA FINCA DEL SEU CUNYAT VORA SON REUS

(Redacció) El diari foraster de Ciutat, Diario de Mallorca, dia 26 de juliol duia una Carta al Director signada pel batle de Palmayola, Sr. Carlos Guardiola Gimeno, en la qual agraita a Gabriel Cañellas la seva oposició a la construcció de la nova presó a Son Termes. Dies després, el mateix diari duia les declaracions del Sr. Cañellas on deia que ell preferia els terrenys de Son Reus per fer-hi la presó tot i que no ho podia dir massa fort perquè el seu cunyat, Manuel Rotger Salas, ja havia ofert a Madrid una finca per fer-hi la presó. És ben hora que els Veïnats de Palmayola obrin els ulls i que persones com el Sr. Guardiola Gimeno no fassin un ridícul tan espantós com el que ha fet. I és que ja se sap, l'experiència demostra que l'ingenu que es fia d'en Cañellas ja té un peu a la fossa! ¿Quan el Sr. Guardiola Gimeno reconeixerà públicament que el Sr. Cañellas és un especialista en enganyar i prendre el pèl a les persones de bona fe?

NOVA COORDINADORA EN PEU DE GUERRA CONTRA LA MACRO-PRESÓ

(Redacció) Veïnats de Sa Garriga, sa Indioteria, Son Sardina, Son Cladera, Els Garrovers, Son Macià s'han afegit als de Palmayola i s'han posat en peu de guerra contra el PP-PSOE que volen construir la macro-presó vora Son Reus. Els veïnats tenen tota la raó del món. Aquella zona ja està prou degradada amb l'abocador de Son Reus i l'incineradora perquè a damunt la família den Cañellas vulgui fer negoci i encolomar-los la macro presó.

AVIBA REBUTJA LA CONSTRUCCIÓ DE LA MACRO-PRESÓ

(Redacció) L'associació patronal AVIBA s'ha manifestat contra la nova presó que Madrid vol construir a Mallorca amb el suport dels partits forasters PP i PSOE. Segons AVIBA abans de fer-se una nova presó s'hauria d'ampliar en tot cas la ja existent però mai no s'ha de fer una macro-presó a Mallorca ja que això faria mal a la imatge turística de la nostra illa.

ELS VEÏNATS DE PALMANYOLA ESTAN DISPOSATS A TOT PER IMPEDIR LA CONSTRUCCIÓ DE LA MACRO-PRESÓ

(Redacció) Durant les últimes setmanes els veïnats de Palmayola s'han manifestat reiteradament contra la construcció de la macro-presó a Son Termes, una finca de vora Palmayola. Convocats per l'Associació de Veïnats, els manifestant han fet talls a la carretera de Sóler per protestar sota el lema: Presó No. Fum Tampoc. Presó No. Paisatge Sí.

L'ARTESANA Forn i pastisseria mallorquina. Servei de batejos, bodes i comunions. Avinguda Costa i Llobera, s/n. Tlf. 83 57 03. Artà

TOLDER
ARTÀ Mobles de jardí
Avinguda Costa i Llobera, 12 (devora l'estació del tren). Tlf. 83 63 66. Artà

INTERPAPER BALEAR

Articles Foto-Video — Albums per a fotografies
Marcs per a fotos — Albums de Reportatges
Distribuidora Fotografia — Químics per a Minilabs
Càmeres — «Carretes» Kodak i Fuji
JOAN SAGRISTÀ I SANTOJA
Majorista en material de Fotografia
Carrer Tinent Oyaga, 18 baixos — Tel. 75 94 46 - 07004 Mallorca

ELS MIRACLES D'EN JAUME JOAN BOVER!

Les mans que curen
Donam massages
biomagnètics a deportistes
C/. Joan Alcover, 10, entresol
Tlf.: 46 44 00. Ciutat de Mallorca

EMPRESARIS!

Si us anunciau a L'ESTEL la vostra empresa guanyarà doblers!

SERVICIO OFICIAL **OPEL**

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 - LAS CADENAS
07600 EL ARENAL - PALMA (BALEARES)

Tel. 26 81 11
Fax 74 32 77

Carretera Militar, 185 Ses Cadenes
07600 S'ARENAL DE MALLORCA

OPTICA PASQUAL

C/. dels Oms, 28. 07003 Ciutat
C/. Ciutat/Costa i Llobera, Artà
C/. Pere Antoni Servera, 20.
Son Servera
Tlf. i Fax. 83 53 48

Estam ben colonitzats

Climent Garau i Salvà

Dins cada regió hi ha podem dir cant diferent, per això molta de gent gosa poder-lo escoltar. Això li fa recordar les cançons del temps passat que segant faves i blat son padrí los ensenyà.

Andalusia defensa el seu cant en tot moment, amb guiterres de valent, se va aferra qui aferra. Tremola aquella terra guiterres i castanyetes, amb unes amples faldetes, voltant a dreta i esquerra.

A Catalunya hi ha, per divertir la sardana, és cosa que molt agrada, poder-se donar sa mà. Los diverteix escoltar el so de la seva gaita, és instrument que fa falta a dins l'ànima los entrà.

És tanta la passió, per defensar seva terra, que tothom a on pot 'ferra, a lo seu defensar-ho. Per donar bona impressió, tenen ràdio en català, la televisió està per servir sa població.

A València també hi ha, ho duen dins ses entranyes, cada any promouen les falles, pel final poder cremar. Sa tradició es fundà se pot dir de temps enrera, això és forma i manera de sa costum conservar.

S'ha volgut continuar llengua del Conqueridor que demostrar el seu valor contra el valent sarraçà. A lo seu vol defensar, amb tota sa energia, dona ràdio tot lo dia, televisió pot mirar.

A Navarra fan sa festa el dia de sant Fermín li tenen ells molt d'estim el jove en cor sa presta. Davant es bou se presenta amb sentit desafiant, en que el vagi arrossegant des mal, ell mai no gemega.

Conserva sa tradició, que els avantpassats deixaren i ells la continuaren amb molta de passió. Escolten televisió, sa ràdio en tot moment, tot això és ben patent, demostren sa unió.

Mallorca duu tradició amb ball de jota i bolero, s'exhibeixen amb *salero*, causen admiració. *Rebossillo* i gipó, njoiat de *cordoncillo*, són peces de brillantor, que tenen molt alt valor.

Aquest ball tradicional l'exhibeixen a molts pobles, de sa feina no res cobren, perdent ells un gros jornal, solen fer aquest treball, durant les festes majors fan honor an els senyors que no los donen res mai.

Mallorca la conqueri el bon Rei Jaume Primer mon parlar los deixaré, quan se'n va anar els va dir. Han canviat el camí, del bon Rei, seva consigna, la gent que comanda l'Illa mos ha pres altre troí.

La ràdio i televisió, que treballen tot lo dia, només una hora dedica, per donar relació. Això que n'hi ha esquadro, personal ben preparat, però los tenen privat a lo nostro parlar-ho.

No tenim televisió que mos parli mallorquí, tampoc ràdio hi ha aquí que senti el poblador. No se dóna protecció, per fomentar nostra llengo això és el bon exemple, de sa nostra direcció.

No es permet al mallorquí, a cap diari escrit, per treure-ne bon profit, per sa gent poder llegir. Per seguir el vell camí que dels padrins heretarem, amb ells tot moment parlarem, per poder-nos exhibir.

Si hi hagués televisió lliure per tot mallorquí que hi pogués intervenir, cantador i glosador, causaria admiració, les cançons que sortien, els ànims aixecarien de tota sa població.

En Tomeu Penya hi ha, que canta sa seva grossa, amb una veu digna i forta ell s'ha fet ben popular, guerra li varen donar, al principi quan sortí, però ell va insistir, ningú el va aturar.

Escaïnant per
Artà i Capdepera

Que és de gentil Capdepera, Cala Ratjada i Artà!
Si aquest GALL fos cadenera, allà aniria a cantar.

M'agraden totes les cales, Cala Agulla, Canyamel;
et pots posar bé cucales, viure-hi és com viure al cel.

Símbol de la vostra història són les grans Coves d'Artà: esser qui sou amb eufòria és vostre avui i demà.

Al Castell de Capdepera i a Torre de Canyamel hi trobau vostra senyera i enllaçau amb vostra rel.

Vos ho recorda el Castell: fóreu lliures, ara no!
Desenganxau el pestell, feis-ho ja per vostre honor. Vos tenen damunt l'esgrella per treure-us suc amb impostos; podeu apagar l'estella encesa amb vostres vots.

Meditau-ho a vostra ermita, votau un partit d'aquí; N'Aznar, González, n'Anguita no els voteu, són dinamita contra voltros a ferir.

Artanencs i gabellins: al mallorquí posau call, xerrau-hi als vostres veïns i si no, idò fora ball!
Vos ho diu avui ES GALL: «Mallorca pels mallorquins!»
Ha escaïnat
ES GALL

En defensa de Johann Cruyff

Diu la dita popular: per la boca mor el peix, i fins i tot quelcom més què no és sorell ni serrà, diria que és bacallà i a més a la biscaïna, que si l'enveja fos tinya hi aniria ben servit. Mai en la vida ha paït no entrenar el Barcelona, si ho ha fet qualque estona s'ha hagut de conhortar, amb l'equip de Sarrià quan el baixà a segona. Per això vol criticar a tan excel·lent persona com ara l'entrenador del Futbol Club Barcelona. Arribat al Mundial fa el que d'altri criticava, cada partit canviava quasi tots els jugadors. Arribà a quarts de final a empentes i rodolons, a al davant d'un bon plat ben replè de canalons, acaba fent es pardal.

En Vicenç de Son Rapiña

PINTURES MONSA
Interiors. Exteriors. Llisos. Picats.
Gotalet. Laques i vernissos.
Presupostos sense compromís
Tlf. 24 80 18.

NATURALIA
Botiga de dietètica
«La vostra tenda de salut»
Plaça del Conqueridor, 11. Tlf. 83 68 09. Artà

CENTRE DE MASOTERAPIA
Andreu Torres i Torres
Massatge en general. Terapeuta corporal.
Electroacupuntura. Magnetoteràpia
C/. Ciutat, 19. Tlf. 83 50 03. Artà

Disset emissores de ràdio per als forasters i una per als anglesos; cinc diaris per als forasters i un per als anglesos. Per als mallorquins, res. Què n'opinau, d'això?

Magdalena Albertí, Elionor Pasquai (auxiliars d'apotecària). No, aquests que comanden no estimen els mallorquins. Hem de votar els mallorquins d'UM si volem tenir mitjans de comunicació en mallorquí.

Cambrers Cafè L'Orient (Capdepera). Mal fet. Aquests que comanden no ens estimen gens ni mica. Hem de votar partits mallorquins que mirin per nosaltres.

Clients bar Can Matamales. Hem de cuidar allò que és nostre. Els partits espanyols defensen Espanya. Hem de votar partits mallorquins que defensin Mallorca.

Biel Font (König Garten). Això és una injustícia grossa contra el poble mallorquí. Aquests que comanden no estimen Mallorca. Hem de votar partits mallorquins. És igual si són de dreta o d'esquerra. Partits mallorquins per canviar de govern.

Magdalena Flaquer (flaquera). Aquesta gent que comanda només estima els espanyols. Hem de votar partits mallorquins que mirin per nosaltres.

Virginia Muñoz (canvi de moneda). No és just! Aquí tenim una llengua i l'hem d'emprar. Aquests del PP que comanden no ho veuen així. Hem de votar els mallorquins d'UM o del PSM.

Gaspar Rayó (gelater). Aquests que comanden no estimen els mallorquins. Hem de votar Unió Mallorquina.

Catalina Vilallonga (auxiliar apotecària). Supermalament. Aquests que comanden són espanyols i no miren per nosaltres. Hem de votar el PSM, que és dels nostres.

Maria Maiol (Can Matamales). Mal fet! Aquests que comanden són espanyols i defensen Espanya. Hem de votar partits mallorquins que defensin Mallorca.

Maria Sureda (Autos Cala). No és just! Aquests del Govern Balear només s'estimen a ells mateixos. Hem de votar partits nacionalistes com ERC, PSM o UM, que defensen Mallorca.

Bartomeu Nicolau (s'Almudaina). Aquests que comanden són espanyols i miren per Espanya. Hem de votar partits mallorquins com UM o PP.

Hilari Martínez (Capritxos). No està gens bé això. El Govern Balear no ens estima. Hem de votar partits mallorquins que defensin Mallorca.

Pep Bernat (Can Pentali). Aquests que comanden són espanyols i defensen lo seu. Hem de votar partits mallorquins que defensin lo nostre.

Paquita Mas (Capdepera). El PP i el PSOE són partits espanyols i defensen lo seu. Hem de votar partits mallorquins que defensin lo nostre. UM m'agrada.

Jordi Melis (Can Jordi). Aquests que comanden són espanyols i no estimen els mallorquins. És ben hora de votar partits mallorquins que ens defensin.

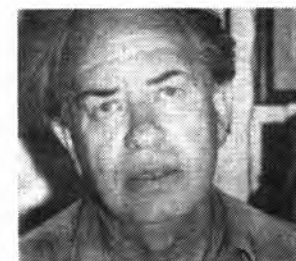
José Crespo (Nelson). No és just! Aquests del PP i del PSOE no estimen els mallorquins. Hem de votar partits nacionalistes de Mallorca.

Maria E. Troia (botiguera). Mal fet! Estam a ca nostra i no ho pareix. Aquests que comanden són espanyols i no estimen Mallorca. Hem de votar els nostres, els partits mallorquins.

Josepa Fernández (sabateria). No està bé. Aquests del PP i del PSOE són espanyols i estimen Espanya. Hem de votar partits mallorquins que defensin Mallorca. Jo som mallorquina.

Joan Santoespíritu (Canvi de moneda). Això és una brutor! Aquests que comanden no ens estimen en absolut. Si no es componen i posen emissores i diaris en la nostra llengua, els mallorquins deixaran de votar-los.

Guillem Font (Toro Bravo). Aquests que comanden no ens estimen. Hem de votar UM a veure si d'una vegada tenim un govern mallorquí.

Cecília Forteza (Botiga d'Art). No, aquests del PP no estimen els mallorquins. Hem de votar el PSM o els Verds, que defensen Mallorca.

Disset emissores de ràdio per als forasters i una per als anglesos; cinc diaris per als forasters i un per als anglesos. Per als mallorquins, res. Què n'opinau, d'això?

Josep Fuster i Aina Celada (joiers). Aquests que comanden ens fan l'abús. El PSOE i el PP ens han fotut massa temps. Hem de votar PSM o UM i canviar de govern.

Personal restaurant Tega (Cala Rajada). No és just! Aquests que comanden no estimen els mallorquins. Hem de votar partits nacionals mallorquins que defensin aquesta terra.

Matrimoni Garau-Gómez (flaquers). Molt malament, molt però. Aquests que comanden defensen els espanyols. Hem de votar el PSM.

Empleats Recreatius Iris. A Mallorca s'ha de parlar i s'ha d'escriure en mallorquí i no en foraster. Aquí, hi cap tothom, però primer som els mallorquins. Aquestes del PP i del PSOE no ho veuen així i els hem de castigar. Hem de votar partits mallorquins com el PSM i UM.

Família Obrador (Toldos Artà). Això és una brutor! Aquestes que comanden no ens estimen. Hem de votar partits nacionalistes mallorquins.

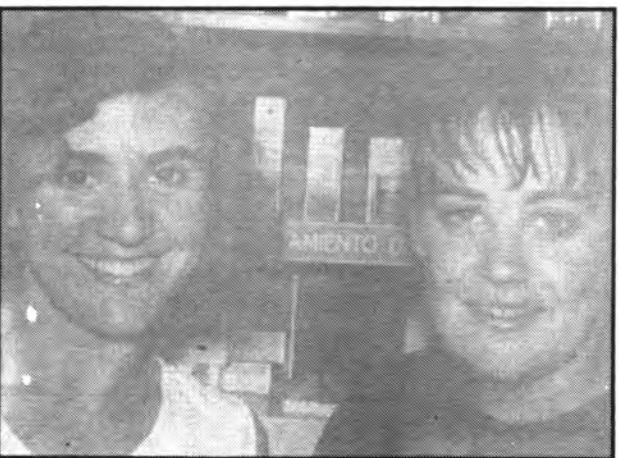
Maria-Cristina, Maria-Lluïssa i Cati Mislata. No hi ha dret a això que estan fent a la nostra terra aquests del PP i del PSOE. Aquests són partits espanyols i per a ells no existim. No hem de votar més els partits espanyols ni els partits catalans. Hem de votar els nostres.

Miquela Garau (Torrensa). Aquests que comanden són partits espanyols que no miren per nosaltres. Hem de votar els mallorquins del PSM o els d'UM.

Antoni Nebot (Cafè Trui). Això no està bé ni de bon tros. Aquests del PP i del PSOE demostren que no estimen els mallorquins. Hem de votar partits nacionalistes com UM, PSM o ERC, que defensen Mallorca.

Bàrbara Piris i Magdalena Palou (auxiliars apotecaria). No és just! Els del PP i els del PSOE no ens estimen. Hem de votar PSM o ERC, que miren per nosaltres.

Antònia Frontera (hostalera). És clar que no és just. Aquests del PP i del PSOE són espanyols i van a la seva. A nosaltres ens tenen com a indígenes. Hem de votar UM, que són dels nostres.

Joana Gelabert (dietètica). No està bé això. Aquestes que comanden no estimen els mallorquins. Hem de votar partits mallorquins que, juntament amb el PSOE, governaran a Mallorca.

Maria-Isabel Moll (botiguera). No és bé. El PP i el PSOE són partits espanyols i no estimen els mallorquins. Hem de votar PSM, ERC o UM, que miren per nosaltres.

Carmen Infante (Jazmin). No, aquests que comanden no ens estimen. Hem de votar el PSM i la cosa canviarà.

Pere Llull (Trànsit). Els mallorquins tenim allò que ens mereixem. Hem de votar partits mallorquins que defensin allò que és nostre.

Doris Saavedra (recepcionista). Mal fet! Aquestes que comanden no estimen els mallorquins. Hem de votar UM o PSM i tot anirà millor.

Pep Cabrer (botiguer). Aquests que comanden ens estimen ben poc. Estic totalment d'acord que hem de votar partits mallorquins, com el PSM.

Disset emissores de ràdio per als forasters i una per als anglesos; cinc diaris per als forasters i un per als anglesos. Per als mallorquins, res. Què n'opinau, d'això?

Família Sansó (Spar Cala Mesquida). Aquestes que comanden no estimen els mallorquins. El PP i el PSOE són espanyols i defensen Espanya. Hem de votar partits mallorquins que defensin Mallorca.

Biel, Xisco i Pere (lloguer de cotxes). Molt mal fet. Aquests del PP i del PSOE no ens estimen. Els nostres vots seran per a ERC, PSM o UM. Aquests partits ens poden salvar.

Sílvia Sureda i Miquela Bennàsser (Apartaments Sureda). No és just de cap de les maneres! Aquesta gent del PP i del PSOE estima els andalusos. Hem de votar UM, que estima els mallorquins.

Antònia Cladera (Comercial Artà). Aquests que comanden són espanyols que no estimen els mallorquins. Hem de votar partits nacionalistes mallorquins que defensin Mallorca.

Encarna Torbisco (Can Bernadí). El PP i el PSOE són partits espanyols que defensen Espanya. Hem de votar partits mallorquins.

Antònia Sanxo (lloguer de cotxes). Som mallorquins i no som forasters. Aquestes que comanden no ens estimen. Hem de votar els nostres, els d'ERC, PSM O UM, i tot ens anirà millor.

Miquel Torres (carnisser). No és just. Aquests del PP i del PSOE que comanden no són justs amb els mallorquins. Hem d'esser com els catalans, els bascos i els canaris que voten partits nacionals del seu país i llavors tenen força a la seva nació i a Madrid.

Antonio Esteban (Les Palmeres). No és just. El PP i el PSOE no són justs amb nosaltres. Votarem partits mallorquins: UM, PSM o ERC.

Joan-Josep Rosselló (Canyamel). Això no és just. Aquests que comanden van a la seva. Hem de votar partits nacionals mallorquins com ERC, PSM o UM.

Nicola Serapio (botiga dietètica). Aquests que comanden no miren per nosaltres. Hem de votar partits mallorquins, UM o PSM.

Gabriel Prats (forner). No hi ha dre! Aquests que comanden no ens estimen. Jo pas de política, però trob que hem de votar partits mallorquins que defensin la llengua i la terra.

Miquel Infante (fotògraf). No és just. Aquests del PP i del PSOE no estimen els mallorquins. Hem de votar partits nacionalistes com el PSM, UM o ERC.

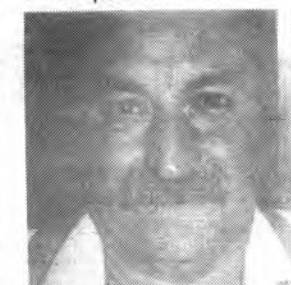
Sebastià Mercadal (Mi Vaca i Yo). És ben injust. Aquests del PP i del PSOE ens tenen abandonats. Hem de votar el PSM.

Margalida Quart (Blanc i Negre). Malfet! Aquestes que comanden no pensen en nosaltres. Hem de votar partits nacionalistes mallorquins.

Sebastià Esteva (botiguer). És el colmo! Aquests que comanden se passen amb els mallorquins! Hem de votar PSM o UM, que miren per nosaltres.

Francesc Massanet (Hotel Framà). No és just! Aquestes del PP que comanden no ens estimen. Hem de votar UM.

Mercedes González (botiguera). Jo som forastera, però estim Mallorca i me sap molt de greu que se perdin la llengua i les tradicions mallorquines. Aquestes del PP no estimen Mallorca. Hem de votar partits nacionalistes mallorquins.

Joan Bergues (lloguer de bicicletes). Malament de tot! No, aquests que comanden no ens estimen. Hem de votar partits nacionalistes com el PSM.

Joan Cardona (lloguer de cotxes). No, no està bé. Aquests que comanden no ens estimen. Hem de votar partits nacionalistes mallorquins. El PP i el PSOE són partits nacionalistes espanyols.

Bartomeu Garau (gabellí). Aquestes que ens comanden són de partits espanyols i com és lògic defensen Espanya. Hem de votar partits mallorquins. ERC, PSM i UM defensen Mallorca.

Llúcia Orpí (lloguer de cotxes). Aquestes del PP i del PSOE no estimen els mallorquins. Hem de votar partits nacionalistes mallorquins.

Llorenç Cuní (botiguer). Estam dominats pels forasters. Aquestes que comanden no ens estimen. Per cada pesseta que guardam aquí, se n'enduen cent cap a Espanya. Hem de votar el PSM, que defensa Mallorca.

Sebastià Bover (Pirata Sebastià). Mal fet! Aquests que comanden no ens estimen. Per a aquesta gent, els mallorquins no existim. Els qui ens poden ajudar són els partits mallorquins com és ara Unió Mallorquina.

Eugeni Esteva (Botiga Mònica). Molt mal fet. És una vergonya. Jo som del PP, però trob que ho fa molt malament. Votaré UM, que defensarà els nostres interessos.

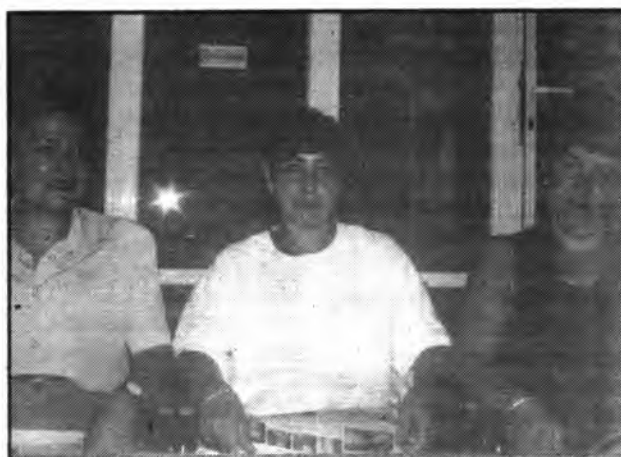
Isabel Riera (Sant Llorenç). No és just! Aquests que comanden no estimen Mallorca. Hem de votar el PSM.

Joan Morei (Can Pere). Molt malament. Els primers en tot hem d'esser els mallorquins. Aquestes del PP no ens estimen. Hem de votar el PSM.

Disset emissores de ràdio per als forasters i una per als anglesos; cinc diaris per als forasters i un per als anglesos. Per als mallorquins, res. Què n'opinau, d'això?

Grup de taxistes de Cala Rajada. Són els qui comanden que tenen la culpa. Hem de votar partits mallorquins com el PSM.

Veïnes de Font de sa Cala. No és just. Aquestes del PP no estimen els mallorquins. Hem de votar UM.

Guillem Danús i Beatriu Pallisser (Els Amics). No és just. Aquestes del PP i del PSOE no estimen els mallorquins. Hem de votar ERC, PSM o UM i canviar de govern.

LES OBRES DE BOMBEIG PER DUR AIGUA DE L'EBRE COSTARAN 450 MILIONS

(Redacció) Bé se veu que alguns polítics no han de suar els doblers que dilapiden alegrement. El transvassament de Sa Marineta va costar més de 1.500 milions de ptes. I total, per què ha servit? Doncs per dur aigua a Palma i a Calvià un més i per arruïnar la pagesia de Muro i de Sa Pobla. Ara per dur l'aigua de l'Ebre hi ha pressupostats més de 450 milions només per fer la infraestructura de l'estació de bombeig que impulsarà l'aigua des del moll fins a les canonades d'EMAYA a Gènova. Per altra part a Tarragona s'haurà de fer una obra similar que costarà més de 450 milions. En total ja en tenim 900, i total, fins quan s'utilitzarà aquesta infraestructura quan en Cañellas és el primer que diu que és provisional? Això és un merder! Un caos indescriptible propi d'un país africà tercermundista! Mentrestant el Sr. Cañellas continua aprovant més i més urbanitzacions i més i més camps de golf.

LA COMUNITAT AUTÒNOMA D'ARAGÓ DEMANA PART DELS MIL MILIONS DEL TRANSVASSAMENT DE L'AIGUA DE L'EBRE

(Redacció) Tothom defensa el que és seu. Això és ben normal. Aragó defensa l'aigua de l'Ebre. Lògic. El que ja no és lògic és el que fan la colla de banastres dels mallorquins del PP (Sr. Cañellas) o del PSOE (Sr. Fèlix Pons) que en comptes de defensar els interessos de Mallorca, estan a les ordres de Madrid. El president de Castilla-La Manxa, José Bono, és del PSOE però per defensar els interessos de la seva terra s'ha aixecat contra el seu propi partit i ha denunciat al Tribunal Constitucional l'acord del govern del Sr. Felipe González de fer el transvassament Tajo-Segura. Quan Cañellas ha obert la boca per dur la contra al foraster José Mª Aznar en defensa dels interessos de Mallorca? Mai. Quan el Sr. Fèlix Pons ha dit una sola paraula contra el foraster Felipe González per defensar Mallorca? Mai. I és que els mallorquins estan perduts. Mentre Mallorca continui votant majoritàriament partits forasters com el PP-PSOE estan pitjor que condemnats a galeres.

DESESPERADA SITUACIÓ DELS AQUÍFERS I DELS EMBASSAMENT MALLORQUINS

(Redacció) Mallorca viu una sequera que farà desgraciadament història. Per exemple durant els sis primers mesos d'engunay el Gorg Blau han calgut 389 litres. Aquesta xifra esquilfa contrasta amb anys anteriors com el 92 en què van caure 517.

ESTIU 94: LA GUERRA DE L'AIGUA MÉS ENCESA QUE MAI

ELS PAGESOS VOLEN ARA QUE MURO SIGUI DECLARADA ZONA CATASTRÒFICA

(Redacció) Els pagesos de Muro afectats pel transvassament de sa Marineta realitzat pel Govern Cañellas demanen que la comarca sigui declarada zona catastròfica atès les enormes pèrdues econòmiques que pateixen. Molts horts s'han hagut d'abandonar i moltes bombes de treure aigua s'han cremat quan s'ha produït el que ja l'any passat va anunciar les Coordinadores de Llubi i de Sencelles. Enganyats pels cacics locals del PP, Muro i de Sa Pobla, en principi els pobles més afectats, no van fer cas de Llubi i de Sencelles i ara en toquen les conseqüències i ben segur que s'hi posaran la mà. Quan era hora de treure els tractors a la carretera i d'aixecar-se tota la pagesia contra en Cañellas, Muro i Sa Pobla no van moure un dit. Davant un ja està fet, ara ja no són hora de lamentacions!

EL RAIGUER FA UNA CAMPANYA D'ESTALVI D'AIGUA

(Redacció) La Mancomunitat del Raiguer ha fet una campanya per estalviar el consum d'aigua potable i per tal de sensibilitzar la població contra el perill dels incendis forestals. La campanya consistirà amb el repartiment de 20.000 díptics i de prop d'un mil·lenar de cartells amb el lema: No deixis que la vida es cremi, no deixis que la vida s'assequi. L'actitud asenyada i prudent de la Part Forana contrasta amb l'actitud arrogant d'EMAYA dirigida pel foraster del PP Arturo Cadenas que continua tudent aigua sense cap consideració.

EL PP D'ANDRATX APROVA DUES NOVES URBANITZACIONS A CÀRREC DE DUES EMPRESSES FORASTERES DE MADRID

(Redacció) El PP d'Andratx té una curiosa manera per afrontar la manca d'aigua potable que viu Mallorca. Sense anar massa lluny, a principis d'agost va aprovar urbanitzar Punta Gavina a càrrec de les empreses forasteres de Madrid Torres Rioja Madrid SA i Ramansipa SA. A favor de la urbanització van votar PP i independents d'Andratx. El PSOE es va abstenir i UM va votar en contra recordant la gran quantitat de vivendes i de pisos que hi ha sense vendre dins el terme d'Andratx.

Iolanda Cabrer (Bankor). Aquests que comanden només estimen els nostres doblers. Hem de votar partits mallorquins que defensin la nostra riquesa i la nostra cultura.

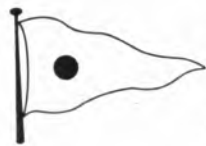
Guillem Casselles (Super Spar Canyamell). No és just. Aquests del PP i del PSOE són espanyols i defensen Espanya. Hem de votar partits mallorquins, PSM o UM. Tot allò que sia mallorquí m'encanta.

COLOMS A LA SALA DENUNCIA QUE UN CAMP DE GOLF ES REGA AMB AIGUA POTABLE

(Redacció) Coloms a la Sala ha denunciat a l'opinió pública que el camp de golf de Felanitx, Vall d'Or, empra aigua potable per regar la gespa mentre Mallorca pateix la sequera més forta del segle i sobretot quan es parla de dur aigua del riu Ebre. Igualment Coloms a la Sala ha denunciat el tracte a favor del batle del PP de Felanitx envers aquest camp de golf i que queda en evidència quan un expedient urbanístic iniciat el juny de 1990 contra Vall d'Or encara continua igual com el primer dia.

ELS CONSUMIDORS VOLEN QUE ELS HOTELERS PAGUIN EL TRANSVASSAMENT DE L'EBRE

(Redacció) Associacions de Veïnats, petits consumidors, organitzacions de consumidors i ecologistes han exigit a EMAYA que el transvassament de l'Ebre sigui pagat pels hotelers i pels camps de golf, els principals beneficiaris d'aquesta aigua. Segons el GOB, el culpable que ara cada família hagi de pagar 6.000 ptes. any més en el rebut d'aigua és el Govern Cañellas que ha aprovat més urbanitzacions i més places turístiques de les que podia suportar Mallorca.

BAR-CAFETERIA

Club Nàutic Portitxol

Cada vespre, carn i peix al caliu.
Passeig Barcelo i Mir, 2
Tlf 273868. Portitxol

ADMINISTRACIÓ DE LOTERIES - 28

L'administració de Sa Grossa
Carrer Milà, 3
S'Arenal de Mallorca

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners 650 ptes. Cuina mallorquina.
Porcella rostida. Escaldums. Carn torrada.
Camí Vell de Sineu, km. 5. Tlf.: 42 87 12.
S'Hostalot

Restaurant

SOLEY

Menús de qualitat, des de
700 a 10.000 ptes.

C/. Gran i General Consell, 8 (davant el Club Nàutic)
Tlf. 26 70 25. S'Arenal de Mallorca

Restaurant
Ca's Carbone Dimarts
tancat

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

SEMAR

EMBOTITS

EL BON GUST DE MALLORCA

Carrer Tomàs Montserrat, 6-8
Tel. 66 01 57 - LLUCMAJOR

Restaurant

ES PINS

Extensa
carta de
cuina
mallorquina
C/. Ciutat, 49.
Tlf. 83 64 61. Artà

La

Mejillonera

Direcció
JUAN Y MIGUEL
Carrer Nanses-Tlf. 490703
Just devora el Club Nàutic
de Can Pastilla

RESTAURANTE

Casa Jacinto

C/. Barranc, 20. Tlf.: 40 18 58. Gènova

BAR CENTRAL

Menjars, tapes variades
entrepans
Son especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/. Cardenal Rossell, 80
Tlf.: 26 10 39
Coll d'en Rabassa

BAR - RESTAURANTE

LA
BANDEJA

Pollastre a l'ast, frit
mallorquí, albergínies
farcides, llengua amb
tàpares... Menú a 700
ptes.
C/. Terral, 40.
Tlf. 26 87 84. S'Arenal de
Mallorca.

Restaurant

Graella Merendero

Formatges, patés, amanides... Carns al pes.
Des de les 12 del migdia a les 3 de la matinada
C/. de la Garça, 14. Tlf. 26 32 32 - 26 68 05.
Can Pastilla

CHINA
RESTAURANT
ORIENTAL

C/. Joaquín Verdaguer, 12
Arenal - Tel. 26 67 21
Palma de Mallorca
ESPAÑA

Restaurant Mesón
Ca na LinaCUINA MALLORQUINA
E INTERNACIONAL

C/. Amilcar, 14 - Telf: 49 27 64
S'ARENAL DE MALLORCA

RESTAURANTE

sa torre de S'Aigo

ARRÓS BRUT • PORCELLA TORRADA • ESCALDUMS
CARXOFA FARCIDA DE BACALLÀ • ALBERGÍNIES FARCIDES
PISCINA • MARTES CERRADO
Amistat, 23 • Tel. 52 63 00 • SANT JOAN

Restaurant

Binicomprat

Banquets de negocis, noces i comunions.
Carretera de Manacor, km 21'70. Tlf 12 54 11

L'ESTEL de Mallorca

Bar Restaurant MUNPER

Cuina Mallorquina - Carns torrades a la foganya

Embotis ibèrics i mallorquins

NOCES i COMUNIONS

Carretera de Manacor, Km 29.

Tel. 644070 - 07230 Montuiri

RESTAURANT

SES COVES DE GENOVA

BACALLÀ AMB SANFAINA - MONGETES AMB BOTIFARRA -
VADELLA AMB BOLETS I ALTRES DELÍCIES DE LA
CUINA GIRONINA.
APARCAMENT PRIVAT
DILLUNS TANCAT

C/. Barranc, 45

Tlf. 40 23 87

GENOVA

MUSIC BAR LITA

Cada vespre des de les 21'00 fins
a les 5'00 hores

Música en viu i Xou de Flamenc,
ball tot el vespre, karaoke
internacional

Carrer Virgili, 2. Can Pastilla de Mallorca

LLET I SUC PALMACREM

Llet del dia, llet pasteuritzada,
llet amb cacau, suc de taronja.

Preu per preu, comprou
productes mallorquins.
Demanau-los a la vostra
botiga o supermercat habitual.
Hort de Can Sastre.

Tlfs. 26 38 14 - 49 11 51. Fax 491801

Cartes al director

Senyor batle, feis justícia

Il·lustríssim senyor Batle de Palma,

Dia vuit d'agost era a Palma per feines i vaig aparcar el cotxe a un buit que vaig trobar en el carrer "Joaquín Botia", a ran de la Clínica Rotger. Escalivat d'altres vegades, vaig mirar ben arreu si hi hauria cap senyal que hi restringís o hi prohibís l'aparcament. I no n'hi vaig veure cap enlloc.

A l'hora de partir, torn al cotxe i, ja ho crec!, ja em varen haver entaferrada multa per "no exhibir targeta"! Torn mirar ben arreu si hi hauria cap senyal de trànsit o cap senyal o avis en terra o per les parets i res de res. També vaig reparar que el meu cotxe no era l'únic que havia rebut. N'hi havia un si i un no amb el paperutxo color de rosa travat al vidre de davant. Vaig suposar que molts de cotxes eren de gent vinguda de la Mallorca interior a veure qualche malalt a Sa Rotger.

Em deman, senyor Batle, quin sentit de la intuïció hem de tenir els qui no sabem gaire les tresques per dins Palma per a saber on cal posar tiquet i on no. Tanta de feina duria, senyar de blau en terra o posar un avis?

Aniria bé que aclarissiu a tothom com va per Palma això del tiquet. N'han de posar pertot? O a segons quins carrers o barriades? Digau-nos-ho. Si no ho senyalitzau clar, em pens que, almanco als qui no som de Palma i mentres no fóssim reincidents, tocarieu enviar-nos un avis amb un mapa de les clapes on cal treure tiquet, en comptes de ja de tot d'una fer-nos pagar per una dolentia que no hem volguda fer. No tenc per costum arriscar-me i si m'hi apleguen mala sort. No. M'agrada respectar les normes de circulació. I crec que com jo, de deu nou dels qui menen cotxe. I creis-me que empenya veure que ni així, ens escapolim de rebre. És el segon pic que em passa en devers dos mesos. I no em consider més viu que els altres però tampoc més beneït.

Si l'ORA és, com em pensava, un servei als ciutadans perquè tinguin més bon aparcar, malament, senyor Batle, si no ho senyalitzau. Ara, si és una manera més de fer calaix, enhorabona, senyor Batle. Teniu una llosa molt ben parada. Sé cert que n'hi caçau molts.

Ben cordialment,

JORDI CALDENTEY

«S'ha fet justícia»

Segurament recordareu que no fa gaire temps vaig haver de denunciar l'actitud miserable de dos guàrdies civils de trànsit que m'intentaren cohibir perquè no parlàs en català (amb tot un desplegament d'amenaçes i humiliacions insuportables) i que em multaren precisament perquè, aparentment, no ho aconseguïen. Com a curiositat, us diré que les tres multes que em posaren (en dues aturades consecutives) haurien ascendit a 105.000 ptes. El cas es va divulgar i va tenir el ressò que era d'esperar. Ho demostra el fet que d'aleshores ençà ha estat esmentat sovint en els mitjans de comunicació com a exemple indignant. Efectivament, el quefer d'aquests dos individus no era fer pagar car (ben car!) l'ús del català a una ciutadana catalana, la qual cosa em tranquil·litza i em permet (ens permet a tots) anar pel nostre

petit món sense por.

La veritat és que la resposta unànime de coneguts i desconeguts ha estat rotunda, i això m'encoratja molt, perquè no pot ser que tanta gent tenguí el concepte «justícia» equivocat.

Doncs bé, en aquell moment (ara fa només tres mesos) vaig fer les passes oportunes (protestes presentades pertot arreu, etc) i, a la fi, des del Ministeri de l'Interior se m'ha donat la raó. S'ha fet justícia. Gràcies.

Antonina Pujol Bosch

La família Genovart regenta el restaurant S'Estiu, de Canyamel. Recomanen el *cordon bleu*, la paella, el ilom de vedella al pebrebò i altres plats de la cuina internacional. Fan menús a 875 pessetes. A la carta s'hi menja per unes 2.000 ptes.

La família Paniza regenta el restaurant Mallorca, de Canyamel. Les amanides, el conill amb ceba, les pizzes i el porc a la graella són algunes de les especialitats de la casa. A la carta s'hi menja per unes 1.200 pessetes de mitjana.

La família Garcia regenta el restaurant Mediterrani, de Cala Mesquida. Despatxen paelles, sopes amb col, bistec de vedella i altres especialitats de la cuina mallorquina. Fan menús a 700 ptes. A la carta s'hi menja per unes 1.500 ptes.

El matrimoni Martin-Gomila regenta el restaurant Bambú, de la Font de sa Cala. Les paelles, el bistec al pebrebò i el calamar amb picada són alguns dels plats que recomanen. Un bon lloc on es pot menjar a la carta per una mitjana de 1.500 ptes.

HOSTAL-RESTAURANT MARACAIBO
Tapes i cuina Mallorquina
Menú diari
C/. Can Pastilla, 57
Tlf 263017 Can Pastilla

AIGÜA POTABLE A DOMICILI
A la zona de Ciutat i de s'Arenal
Tel. 742768
Fax 742769

MOLT FRED
Reparacions de rentadores, frigorífics, aire condicionat, maquinària d'hosteleria...
Carrer de Cannes, 34. Tlfs 74 33 02 - 74 16 74
S'Arenal de Mallorca

RESTAURANT
AUTÈNTICA CUINA MALLORQUINA
MENU DIARI
Carretera Cala Millor
Tel. 58 54 49
SON SERVERA

Foldes FRAU
Carrer de Manacor, 121 C.
Tel.: 27 85 18.
07007 Palma de Mallorca

Automòbils PLA DE NA TESA
Compra i venda de vehicles
C/ Weyler, 12. Tel. i Fax. 600445
Pla de na Tesa.

Restaurant MEDITERRANI
Paelles, sopes amb col, calamars o gambes a la planxa, graellades de carn. Barbacoa dos dies a la setmana. Preus raonables.
Tlf. 56 49 02. Cala Mesquida - Capdepera

Restaurant KÖNIGSGARTEN
TORO BRAVO
Cuina Mallorquina
Carrer Cala Agulla. Cala Ratjada

PETITS ANUNCIS

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Pedreres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat.
Cada paraula, 20 pessetes.

BORSA INMOBILIARIA

PARTICULAR ven àtic al carrer General Riera. Una habitació doble, menjador, bany, entrada ampla, cuina fusta del nord, terrassa convertible en saló, gas ciutat, porta blindada, terrassa. 5.000.000 ptes. Tlf. 639262.

Venc solar a la urbanització sa Torre. Situat quasi a primera línia, vista a la mar, 1.292 m². Preu interessant. Tel. 42 89 46

VENC pis 2 dormitoris, devora el club nàutic de s'Arenal, lluminós, en perfecte estat, particular. 6.500.000 ptes. negociables. Telefonau de 17 a 20 hores al 77 15 16. Demanau per na Francisca.

S'Arenal, particular venc pis; 2 dormitoris, prop del Club Nàutic, en perfecte estat i molt lluminós. Vingui a visitar-lo i es convencerà. Preu 7.500.000 ptes. Tel. 264259.

Lloc per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Es traspasa la Gelateria-Cafè Tony, al carrer de sant Cristòfol de s'Arenal. Lloguer 53.000 ptes. Tel. 265014.

Llogaria apartament o xalet, temporada d'estiu, vora la mar. Zona tranquil·la entre Cala Santanyí i Cala Llombards. Bon preu. Tel. 653362. Migdies o vespres.

L'ESTEL
de Mallorca
Telèfon: 265005

S'Arenal; lloguer pis de 2 dormitoris, sala-menjador, cuina amb electrodomèstics, 1 bany, terrassa, 43.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (1860).

Sant Joan, es ven casa en perfecte estat de conservació; 4 habitacions, cuina, bany, sala-menjador, sala, corral amb cisterna. Tel. 29 60 95 i 56 00 24. Joan-Lluís Gayà.

Venc o canvi solar a la carretera a cas Saboner de Palma Nova per deu milions de pessetes. Tel. 131471.

Venc sobreàtic al carrer Joan Muntaner Bujosa, 45-6, a la zona de la Policlínica. Dues terrasses, estudi i garatge, bona situació. El pots veure de di lluns a divendres de 4 a 7. Deman vuit milions i mig de pessetes.

Venc solar de 505 m² a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel 26 12 55.

CALA GAMBA, planta baixa, 3 dormitoris, sala amb xemeneia, 2 banys. 16.800.000. Api Pascual. Tel. 45 85 11.

Es lloga el restaurant Can Bono, de Felanitx. Tel. 580588.

LLOG pis moblat a l'avinguda Argentina. 190 m². 4 cambres, terrasses, menjador amb xemeneia. Ideal per a compartir. 70.000 ptes. Tel. 792490

Lloc d'aparcament devora l'ambulatori de S'Arenal. Tel. 469610. Traspàs hamburgueseria a Cala Bona en ple funcionament. Un milió i mig de pessetes, lloguer trenta-cinc mil. Tel. 798118-792791.

S'ARENAL, venc pis, 3 habitacions, bany, cuina, dues terrasses... A la zona de la plaça de les verdures. Tel. 263674.

Bonic terreny a Llucmajor (Camí d'Alicanti). Cantó 11 m. caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat, llum i telèfon. Tel. 450994. Preu a convenir.

S'ARENAL, àtic 4t pis, 2a línia, 2 dormitoris, bany, sala-menjador amb terrassa, cuina moblada. 5.800.000. Tel. 20 00 07.

Venc pis, 140 m², 4 dormitoris, dues sales de bany, tot ben moblat, menjador 38 m². Garatge per dos cotxes i dues motos. Tot per 12.900.000 ptes. Tel. 262015.

COLL D'EN RABASSA, pisos de Protecció Oficial, en construcció, 3 dormitoris, bany, saló-menjador, cuina terrassa, aparcament. Preu 8.200.000 ptes. Entrada 1.000.000. Tel 20 34 11.

Cala Pi, venc solar de 1.246 m². S'hi poden construir 2 xalets adossats. Aigua, llum i tots els serveis. Preu 4.500.000 ptes, tres anys de facilitats. Tel 54 02 63.

Venc pis al carrer Tòquio de s'Arenal. 8.000.000 de pessetes. Tel. 295820.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urbanització Galatzó. Tel. 671419.

Venc àtic a General Riera. Un dormitori, vestidor, bany complet, saló-menjador, terrassa amb portes corredisses, cuina per estrenar amb fusta de nord. Preu 5.500.000 ptes. Tel. 639181, Bàrbara.

PERRUQUERIES

Perruqueria Pep Unixex. Carretera de Llucmajor, 204. Tel. 742825. S'Aranjassa.

BLANCA Perruquera. Gran i General Consell, 36 - S'Arenal. Tel. 265109.

MAKA Perruquera. Pedicura i manicura. Botònic Germà Bianor, 19. Tel. 260756.

ANIMALS DE COMPANYIA

Clínica veterinària. Lda. A. Artigues. Horari: 11'00-13'00, 16'00-20'00; dissabtes: 10'30-13'30. Servei d'urgències. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

L'ESTEL
de Mallorca
Telèfon: 265005

VENDES

Venc motor fora borda, nou un Johnson de 14 cavalls. 150.000 ptes. Tel. 546540.

Venc vestit de submarinista de cinc mil·límetres d'espessor amb aletes i guants. 45.000 ptes. Tel. 515433.

Venc revestiment de marbre, de color gris perla, per a foganya de llenya. Ho venc a meitat de preu, per 100.000 ptes. Completament nou. Tel. 79 49 03.

Venc motor "Mercuri", foraborda, de canya curta, 2.2 HP, en bon estat. Preu 35.000 ptes. Tels. 753033 i 755460.

Venc una taula escriptori, blanca, de fòrmica nova. Ideal per una habitació d'una nina o nin. 5.000 Ptes, i en val 10.000. Demanar per Malena, tel. 41 05 42.

Gran oportunitat: es ven ordinador nou, sense estrenar, a meitat de preu o preu a negociar. Tel. 27 79 90, Marga.

Venc els llibres de la col·lecció "Espacio i tiempo" de Fernando Jiménez del Oso sense emprar. Tel. 243742.

Venc Compacte, inclou pletina, discs, cassette, etc. En molt bon estat i a bon preu. Tel 42 76 47.

Venda d'estores saharauis. Per a més informació crida al telèfon 53 44 55, o bé veniu Pollença, a "La Punta", cra. del Port.

Venc grup Electrògen dièssel, 3 Kw, 220 v, monofàsic, motor d'arrencada, perfecte estat. Tel 59 16 33

Dancing the Dream. Fans de Michael Jackson. Si vols aconseguir material i informació i vols col·laborar en activitats i projectes entorn d'en Michael, demana per na Kati. Tel. 603096-795071.

Venc parella de coloms butxes per 5.000 ptes. Tel. 754131.

Venc Vespa 200, bon estat i preu raonable. Tel. 491372.

M'interessa comprar les tapes dels setze toms de l'"Enciclopedia Estudiantil" que va editar la casa Sopena als anys seixanta. Demanar per Juan José. Tel. 751527.

Venc contestador automàtic, marca Sanyo. Tel. 264 259.

PERSONALS

Administrativa de 30 anys. Cerc amics per a excursions i altres activitats (cinema, prendre un cafè, fer esport, etc). Amistat sana i sincera. Apartat de correus de Palma 1792.

Fadrina de 42 anys amb estudis superiors, li agrada la llar i la natura, la música i les altres belles arts. Vull conèixer un senyor formal. 719534.

Fadrina de 32 anys. Som secretària. M'agradaria conèixer senyor net i culte amb futur per formar una llar plena d'amor. Crida'm. 717354.

Senyor de 48 anys, sense problemes. Només desig trobar una dona per fer-la la madona de tot allò que necessiti i un fill. 540586.

Senyoreta estudiant de medicina, estic prou bé, amorosa, m'agrada la naturalesa, la música l'esport, la pintura, fer col·leccions. Desig conèixer senyor. 719534.

Si voleu contactar amb la millor oficina de serveis en relacions personals, veniu a la Nova Unió. Avinguda Alexandre Rosselló, 13-3 de la Ciutat de Mallorca. Us atendran unes persones molt humanes i amables.

Doctor amb 50 anys de bona vida, amb necessitat d'abandonar la soledat. M'agradaria contactar amb senyora de 30 a 45 anys, que sia culta. 717354.

Arquitecte de 43 anys, lliure com les oronelles. Enyor trobar una companya de veritat. Si tu ho ets, crida'm. 719534.

Senyora ben atractiva, sense cap problema. Només em turmenta la soledat. Desig conèixer senyor formal i amorós de 60 a 75 anys. 540586.

Doctora de 56 anys, atractiva i ben proporcionada. Desig tenir una amistat sana amb senyor culte, intel·ligent de 50 a 65 anys. 710586.

Empresari de transports. Em trob sol amb 66 anys i desig comunicar-me amb senyora garrida i activa. 719534.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A

L'ESTEL de Mallorca

Nom:
Cognom:

D.N.I.

TELF:

ATENCIÓ

- Escriu un sol anunci per cupó.
- Usau lletres majúscules.
- Escriu dins el requadre el text.

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
S'ARENAL DE MALLORCA: Camí de les Pedreres, 132 — 07600 —
SES CADENES DE S'ARENAL

PER IL-LUMINAR
LA SEVA LLAR
ELÈCTRICA NYEGOS
Jaume Balmes, 45
Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

PETITS ANUNCIS

Oficinista de 43 anys, fadrina, bona presència i bons estalvis, casa i cotxe. Vull conèixer senyor sincer, formal i culte. 719534.

Infermera de 28 anys, separada amb dos fills. Vull formalitzar la meua vida amb senyor fins als 40 anys, a qui agradin els nins i que sia bona persona. 540586.

Viuda de 52 anys, estic molt bé i som feineria. Vull conèixer viudo fins als 65 anys per a relacions formals. No tenc problemes econòmics. 717354.

Separat de 45 anys. Som culte, tenc pis, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyora fins als 40 anys que sia culta, formal i que li agradi la llar. 719534.

Som un estudiant de 23 anys, ben formós. Vull conèixer al.lota de la meua edat que sia alta, simpàtica i culta. 717354.

Estrangera de 53 anys, ben feta, garrida i culta. Vull conèixer senyor fins als 60 anys. Bona persona, formal i sense vicis. 717354.

Si ests al.lota fan del roc català, telefona al 820501 i demana per Toni.

Tenc 48 anys i em trob tota sola. Vull una amistat sincera amb senyor ben format i currot. Si ens agradam, ens podem casar o aplegar com a bona parella d'enamorats. Som guapota i em consider jove i amb molta il·lusió. Crida'm. 719534.

Vidu de 53 anys, som alt i fort. Tenc tres negocis. Desig formar parella amb senyora de 30 a 50 anys que vulgui fer feliç la meua família. 540586.

Bancari amb un bon càrrec, 35 anys, estic molt sol. Vull conèixer una companya de veritat entre els 20 i els 35 anys. 719534.

Metge, dirigent en alt càrrec de 47 anys. De bon veure i no tenc problemes. M'agradaria formar una llar on regnàs l'amor i la pau. 717354.

Tècnic en electrònica amb un bon futur. M'agradaria fer feliç una senyoreta formal i atractiva entre els 20 i els 32 anys. 719534.

Fadrina de 26 anys, alta, atractiva, culta. Vull conèixer fadrí de bon caràcter per sortir. 717354.

Desig contactar amb senyora o senyoreta de 18 a 34 anys a fi de donar-li tot el meu amor. Tenc tot allò que és necessari fer fer-te feliç. Joan Lluís Femenines. C/ dels Mariners, 13-2. 07410 Port d'Alcúdia.

Doctor de 46 anys, actiu, amable, amorós, estim la naturalesa i desig de tot cor formar parella formal. 719534.

Tota persona que es trobi enfonsada dins la tristesa, la depressió o la soledat, no sia covarda. Vingui avui a l'únic centre de relacions humanes on trobarà la felicitat. Avinguda Alexandre Rosselló, 13-3 de Ciutat.

Si ets infermera, apotecària, tècnica en salut. Si tens entre 24 i 40 anys i vols formar una llar feliç, crida'm. Som metge i vidu. 540586.

Tenc 19 anys, som alt i curro, tenc estudis superiors i som empleat d'una companyia aèria. Vull conèixer un al.lota entre els 16 i els 22 anys. 719534.

Tenc 27 anys, ben atractiva, alta i amb els cabells llargs. Vull formar una llar amb senyor amb senyor culte i formal. Crida'm. 717354.

Jove de 32 anys, 1'92 d'estatura, 90 quilos, cultura superior. Desig formalitzar amistat amb senyoreta alta i culta. 717354.

Som una metgessa jubilada, vull tenir amistat amb senyor entre els 60 i els 72 anys que sia culte, amb bona posició social i a qui agradi la música, els viatges i la naturalesa. 540586.

Si ets de foravila, tens un bon nivell social i cultural i ets bella, estàs entre els 21 i els 43 anys, crida'm. Tenc un bon futur. 540586.

Vull amistat amb senyora casada o fadrina, entre els 30 i els 50 anys. Només per a relacions. Et puc ajudar. Crida'm al 717354.

Si vols tenir amistat amb senyor casat, de molt bona posició social, crida'm. Som alt i curro, amorós i simpàtic, et puc ajudar. 717354.

Separada legal sense fills. Senzilla i estilizada. Vull conèixer senyor fins als 50 anys, que sia feiner. 540586.

Fadrinango retirat de 65 anys, bona posició i estudis. Actiu, alegre, formal i currot. Tenc la vida assegurada i vull conèixer una senyora. 719534.

Fadrina aficionada a la música, al cinema, a les aventures. Vull conèixer al.lot de gusts semblants als meus entre els 25 i els 30 anys. 717354.

Si estau tot sols, veniu i trobareu parella
Gran Prix Master a la qualitat Europea Gabinet Matrimonial

Av. Alexandre Rosselló, 13-3
Tel.: 71 95 34.
Ciutat de Mallorca

Separat de 44 anys, tenc casa, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyora per a finalitats serioses. 540586.

Economista de 36 anys, separat, amb xalet, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyora culta, alta i atractiva. 719534.

Fadrina de 46 anys desitja conèixer senyor fins als 50 anys que sia fadrí. 540586.

Estrangera de 42 anys, molt culta, vull tenir amistat formal amb senyor a qui agradi viatjar, el camp, la cultura... 719534.

Ets una al.lota educada entre els 18 i els 32 anys, culta, formal i amb ganes de fer feliç un espòs? Som alt, de color i ben curro. 719534.

GASTRONOMIA

XINA ORIENTAL. Menjars i begudes xineses. Carrer de Joaquim Verdaguer, 12. Tel. 266721, s'Arenal.

BAR RESTAURANTE ANDREU. Cuina variada i tapes. Sopars deportius i de companyia. Carrer de la Grua, 6 - Ca'n Pastilla.

Restaurant Ca Na Lina. Tenim una carta ben assortida i un menú a 800 ptes. C/ Amilcar, 14. Tel. 492764. S'Arenal.

SERVEIS PROFESSIONALS

Reparacions de TV - Vídeos - Audio - Antenes TV. Tel. 753580

BUGADERIA LLITERMA. Autoservei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. Carrer Virgili, 17. Tel. 26 63 31. Can Pastilla.

Tallers Vidal. Diessel i gasolina. Carretera de Son Fangos, 280. Tel. 262048. Es Pil·lari.

Jove que fa feina els matins, cerca feina pels horabaixes. Tel. 297067.

Al.lota jove s'ofereix per fer feines al port de Manacor. Tel. 820501.

PLANXISTERIA, pintura, mecànica. Taller "SAN FRANCISCO". Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·lari.

PNEUMATICS SON FERRIOL, equilibrats de rodes, canvi de rodes i pegats, alineació de direccions assistida per ordinador. Avinguda del Cid, 73. Tel. 42 75 53 Son Ferriol.

Botiga i pastisseria Ca'n Manresa. Carrer Fàbrica, 19. Palma. Tel. 731631. «La qualitat per damunt de tot».

ZEN-SHIATSU, teràpia manual energètica basada en la medicina xinesa per mantenir la salut, augmentar el benestar i enfortir tots els sentits. Ideal per combatre l'estrès, les depressions i qualsevol desequilibri físic, emotiu, mental o espiritual. Tel. 264259.

BUGADERIA Super Clean, rentam en sec i amb iagua, mantes, cobertors i tota la resta. C/ de sant Antoni de la Platja, 8 - Can Pastilla. 260370.

TENIM ELS 200 PRIMERS NUMEROS DE
S'Arenal de Mallorca
ENQUADERNATS I A LA VOSTRA DISPOSICIÓ
TELÈFON 26 50 05

Persona cerca feina per fer a casa; mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 29 70 67.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines coixins etc... Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

TELEVISORS, vídeos, radio-cassettes, arreglam. ELECTRONICA J. GARCIES. Carrer Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'En Rabassa.

Senyora de 46 anys, s'ofereix per guardar ancians o malalts. Tel. 263227.

GABINET DE PSICOLOGIA: Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193

BORSA DEL MOTOR

Venc cotxe Renault 5 GTL PM-L, per 110.000 ptes. Tel. 741388.

SI DESITJA UN COTXE nou de la nostra gamma, vingui i en parlarem. AGENCIA OFICIAL RENAULT. Tel. 413867 - Son Ferriol.

Venc cotxe Renault 5 GTL, M-4623L per 125.000 ptes. Tel. 741388.

ENSENYANCES

Professora d'espanyol s'ofereix per fer classes a acadèmia o per fer classes a particulars. Tel. 721884.

Universitèria fa classes de repàs, d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Cursos d'expressió corporal 1994. Grups d'adults els dilluns a les 18 hores. Grups de joves els dimarts a les 18 hores. Carrer Menorca, 6. 5.500 ptes al mes. Tel. 750041-713262.

Estudiant de Filologia catalana fa classes particulars d'EGB i BUP a 500 pessetes l'hora. Tel. 243742.

Estudiant de Filologia catalana fa classes de repàs d'EGB i BUP, preferentment assignatures de lletres. Demana per na Carolina al 299829.

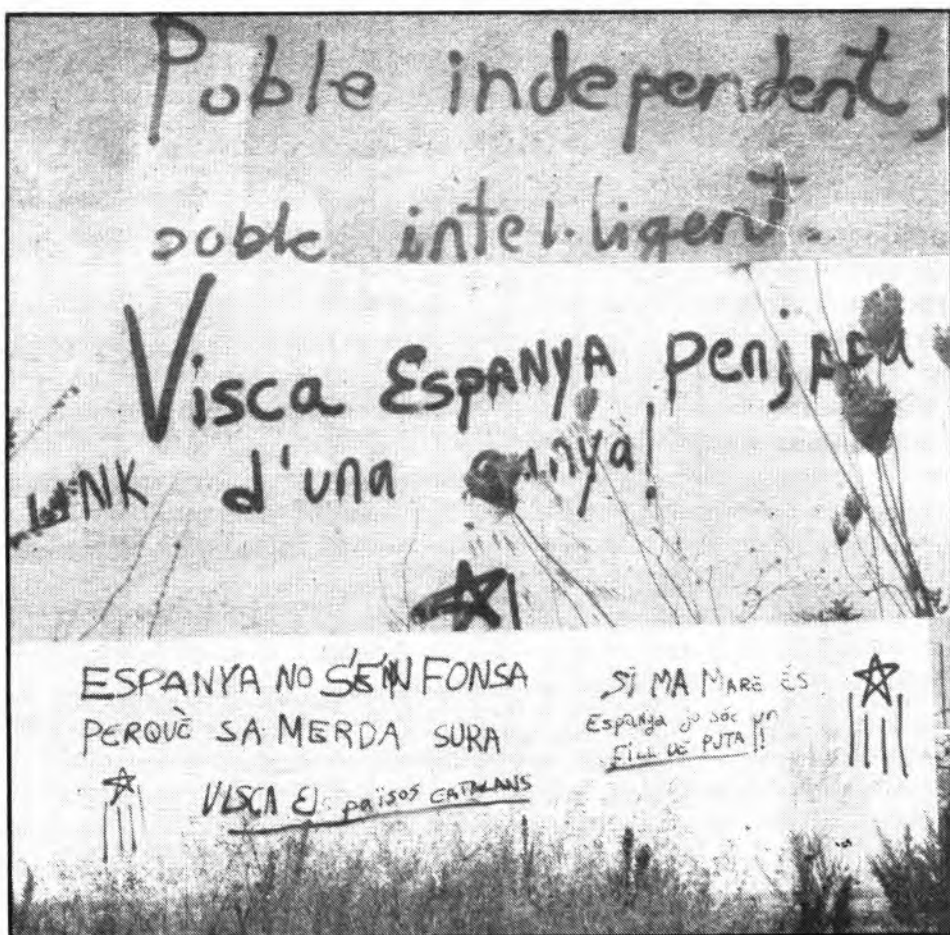
Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Ap. 1022 Castelló 12005. Tel. 964-207607 (secció d'ensenyament).

EUROphoto
BALEARES S.L.

- * Revelats de fotos en 1 hora
- * Pósters i ampliacions
- * Duratrans
- * Fotos d'estiu
- * Fotos de carnet i passaport
- * Venda de càmeres i accessoris

C/ Perla 2 i Berlín, 2
07600 s'Arenal de Mallorca
Tlfs. 49 13 04 - 49 13 14. Fax 491317

Si feis callar a aquest que m'aclamen, les pedres parlarán, va dir Jesús als fariseus. Les pedres de les parets d'Artà, parlen i diuen tot això i més.

Els escriptors Soler i Camardons, Josep Palou i Ferrer i Girones amb els professors Pau Debon, Joan Gelabert i Jaume Bonet durant un recés a l'Escola d'Estiu que s'ha fet aquests dies a l'escola pública del Rafal Vell de Ciutat de Mallorca. Per cert, el vespre del mateix dia que era divendres, trobarem als mateixos escriptors a les Trobades per la Independència que enguany se fan al Restaurant Sa Creu de Petra, amb idees ben originals de l'exsenador Ferrer i Gironés: «Ara, que hi ha tans d'insumisos militars, hem de posar de moda la insumisió lingüística. La Constitució ens permet no parlar mai en castellà a ningú hi ho hem d'aprofitar, digué, no parlar mai en castellà permetrà als castellans a aprendre la nostra llengua alhora que farà enrabiar i molt als qui ens comanden a Madrid.

L'ESTEL
de Mallorca **265005**

L'ESTEL

de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom:

Carrer:

..... D.P.

Població: Tel.:

M'interessa una subscripció:

☐ **SEMESTRAL 1.500 PTS**

Rebut domiciliari a un banc

Banc:

Direcció:

N.º entitat: N.º suc.:

Compte n.º:

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Camí de les Pedreres, 30 - S'Arenal

El Pare Ginard, il·lustre santjoanar recopilador i editor del Cançoner Popular de Mallorca te un monument a una plaça davant el Convent franciscà d'Artà. Honor i glòria als patriotes mallorquins!

Santiago Espiritusanto de Cala Ratjada, fou subcampió d'Espanya de Juda l'any 1990. Ara es cinturó negre. Es bon al·lot, però no li cerqueu les passigolles, perquè mos pot donar un disgust.

En Joan Lliteres i na Bel Deià, tot dos d'Artà, es casaren el passat dia quatre de juny al jutjat de Valldemossa, feren el dinar de noces al restaurant Es Cantó, de Montuiri. Han fitxat la seva residència a la Vila d'Artà.